

REDACTIA
Deák Ferencz-utca nrul 21

ABONAMENTUL
Pe un an .. . 20 cor.
Pe jumătate an .. . 10 "
Pe 1 lună .. . 2 "

Nr-ii de Duminică pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
ora 14 bani; a doua oră
12 bani; a treia oră 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oras și comitat 502

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 26.

Proiectul de răspuns la Mesaj al naționalităților

presintat Dietei, în ziua de 3 Iulie. de dr. **M. Polyt.**

Majest. Voastră Imp. Apost. și Regală!
Preagrațiosul nostru Domn!

Exprimăm Maiestății Voastre sentimentele noastre de omagială recunoștință pentru noua dovadă de solitudine părintească, prin care ni s'a dat prilej a începe din nou activitatea noastră constituțională, ce urmărește îndrumarea vieții de stat, dezvoltarea drepturilor popoarelor și îmbunătățirea stării cetățenilor.

Zguduirile, cari s'au ivit drept rezultate ale crizei recente, turburând cursul regulat al vieții de stat, dovedesc incontestabil că temelia dezvoltării sigure și pacifice a statului trebuie căutată numai în armonia tuturor factorilor vieții de stat, armonie ce se manifestă în înțelegerea conglăsurilor a adevăratelor trebuințe ale statului și în promovarea dreaptă a intereselor tuturor individualităților de rasă și a tuturor păturilor sociale, cari constituie statul.

Un rezultat binefăcător al crizei trecute e prăbușirea sistemului de guvernare, care a împiedecat punerea în practică a acestei concepțiuni politice. În convocarea preagrațioasă a acestui parlament vedem, prin urmare, nu numai restabilirea constituționalizmului, ci nădăjduim să putem saluta în ea și zorile unui viitor mai senin și a unei ere noi și mai binefăcătoare, deși, durere, suntem nevoiți să declarăm, că nici acest parlament nu exprimă voința adevărată a țării întregi.

Și parlamentul acesta nu numai pentru aceea nu e adevărata expresiune a voinței țării, pentru că, chiar legea electorală existentă și felul ei de executare o face cu neputință, ci și pentru că, și la aceste alegeri s'au săvârșit cele mai mari abuzuri electorale. Mituirile și ingerența ilegală a organelor oficiale au influențat rezultatul alegerilor într-o măsură ne mai pomenită până acum. Și în vreme ce abuzurile revoltătoare săvârșite de organele oficiale au rămas nepedepsite, alegătorii cari n'au sprijinit guvernul sunt expuși și astăzi celor mai aspre prigoniri politice.

Maiestatea Voastră Imperială și Apostolică Regală! Ținta străduințelor noastre e să înălțăm strălucirea tronului, să întărim puterea statului și să garantăm fericirea cetățenilor țării. Această țintă însă nu se poate ajunge decât prin o sănătoasă consolidare politică a statului.

Și sistemul politic prăbușit a urmărit consolidarea internă a Ungariei, dar calea apucată pentru ajungerea acestei ținte a fost cu desăvârșire greșită, deoarece-ce a

pornit din concepțiunea absolut falsă și fatală, că Ungaria nu poate să existe decât prin contopirea tuturor raselor ei în rasa maghiară, constituind astfel — ce privește limba și sentimentul de rasă — o națiune unitară, compactă.

Această concepțiune politică și această străduință de guvernare, în cursul unei stăpâniri de 30 ani, au falsificat caracterul instituțiilor constituționale ale țării, au distrus spiritul lor adevărat constituțional și au despoiat o mare parte a cetățenilor de puțința de-a se valida și ei în viața de stat. Popoarele de naționalitate nemaghiară ale țării și poporul de rând cari susțin statul, au fost silite să se mulțumească cu rolul trist, de-a suferi și de-ași câștiga, prin răbdarea lor nesfârșită, neperitoare merite patriotice. Iar țara însăși a devenit, în urma acestei concepțiuni politice, scena necurmatelor zguduirii.

A face însă pendentă existența Ungariei de reușita unul proces de contopire a raselor, contopire — considerând raporturile noastre etnografice — absolut cu neputință, nu însemnează decât a renunța la vitalitatea Ungariei, a zdruncina credința cetățenilor în viitorul Ungariei și a clătina, totodată, una dintre cele mai puternice temelii ale existenței ei ca stat.

Noroc, că această concepțiune e evident greșită. Dovadă istoria de 1000 de ani a Ungariei. Ungaria poliglotă, — întemeiătorul și primul ei rege, Ștefan-cel-sfânt, i-a recunoscut deja acest caracter — a rezistat, în acești 1000 de ani, triumfând împotriva tuturor furtunelor externe și interne, dovedind incontestabil vitalitatea ei neînfrântă, care nu are trebuință de nici un fel de garanții artificiale de existență și mai ales de garanții de existență potrivnice scopului, precum sunt încercările de contopire artificială a raselor. Aceste încercări, după cum ne-o dovedește experiența, în loc de consolidarea dorită n'au avut decât un singur rezultat: o desbinare adâncă, care împarte popoarele coroanei Sfântului Ștefan în două tabere.

Nu e însă permis a expune Ungaria la astfel de primejdii, ci înainte de toate pe acest teren trebuie abandonat sistemul vechiu. Consolidarea statului nostru trebuie s'o căutăm în buna înțelegere dintre popoarele Ungariei și nu în dezbinarea lor, provocată de-o politică de stat cu desăvârșire fără rost. Și această bunăînțelegere nu-și poate avea temelia în unitatea de limbă — deja în sine cu neputință — ci numai în acea unitate a adevăratelor sentimente patriotice, cari izvoresc dintr'o comunitate de interes închiegată în cursul unui mileniu și cari — ca și la

Maghiari — și la celelalte popoare sunt una cu sentimentele lor de rasă.

Nu urmărim nici știrbirea integrității teritoriale și de stat a Ungariei, precum nu ne munește nici idea unificării de rasă: nimicirea ca rasă a popoarelor de naționalitate nemaghiară. Convingerea noastră e că numai pe o singură cale se poate ajunge consolidarea politică a Ungariei: prin o politică de stat, care va putea îmbrățișa, deopotrivă, cerințele integrității ca teritoriu și stat a Ungariei, și condițiunile de viață națională a popoarelor ei.

Numai o astfel de politică corespunzătoare exigențelor reale și dreptății poate garanta existența și dezvoltarea sănătoasă a statului ungar, pentru că cooperarea și propășirea armonică a unor individualități cari se deosebesc în limbă, în însușiri etnice, în tradițiuni și în trecut istoric, dar' constituie împreună un stat, e cu puțință numai dacă aceste individualități găesc, în aceeași măsură în instituțiunile fundamentale ale statului garanțiile dezvoltării lor individuale.

Numai un astfel de sistem politic poate să înlătore anomalia izbitoare, că statul e stăpânit de o lipsă de încredere nefirească și nemotivată față de o însemnată parte a cetățenilor săi proprii.

Numai un astfel de sistem politic face cu puțință adevărata stăpânire a legilor și viața constituționalizmului nefalsificat. Și exclusiv un astfel de sistem politic poate alcătui condițiunea fundamentală a suveranității statului ungar.

Din acest motiv, cu durere, am văzut în preainaltul mesaj de tron al Majestății Voastre că deslegarea chestiunii naționalităților, în sensul principiilor de egală îndreptățire a sistemelor din statele moderne, nu V'ați îndurat a o înșiră între agendele acestei sesiuni parlamentare, deși aceasta chestiune, deja de mult a atras atențiunea preainaltă a Majestății Voastre. Încă în anii 1861 și 1866, îndemnat de părinteasca îngrijire ce-o purtați intereselor tuturor popoarelor de sub sceptrul Majestății Voastre, V'ați îndurat a adresa parlamentului ungar preagrațiosul advertisement ca să împărtășească naționalitățile de drepturile lor și să înființeze acele instituțiuni de stat, cari să facă cu puțință și să asigure existența națională a diferitelor popoare din țară.

Avem însă nădejdea că și până va sosi vremea ca dispozițiunile legislative acum amintite să se poată aduce — întreg sistemul de guvernare, abandonând direcția rigidă și intransigentă de până acum, va înclină spre pace și va urmă calea dreptății,

dupăcum cu bucurie vedem că se manifestă în raporturile cu Croația. Această cale a păcii va putea contribui simțitor la soluțiunea fericită a acestei chestiuni. Ținem însă a accentua, că această soluțiune nu se va putea bucura de garanția trăinicieii, decât atunci când se va da statului o organizație care să exprime caracterul ființei lui poliglote și care va trebui să rezulte din voința liberă a popoarelor cari alcătuiesc statul, corăspunzând pe deplin intereselor și tradițiilor acestora.

Prin urmare, dela guvernul Maiestății Voastre a cărui primă chemare — conform preainaltului mesagiu de tron — e restabilirea ordinii legale, așteptăm, părăsind sistemul de desconsiderare a legilor practicat de guvernele anterioare, să execute, fără considerare la interesele de rasă, legile existente și să anuleze toate ordonanțele, cari jignesc drepturile cetățenilor garantate prin lege. Așteptăm să facă propuneri pentru abrogarea acelor dispoziții legislative cari au produs — drept urmare a tendințelor de unificare de rasă izvorite din activitatea fără rost a sistemului apus — nemulțămiri în inimile cetățenilor nemaghiari ai țării și au inspirat neîncredere față de stat.

Din partea noastră vom sprijini sincer guvernul Maiestății Voastre în toate demersurile cari, în urma ocrotirii nobile a Maiestății Voastre, vor urmări întregirea, prin noi garanții, a vieții constituționale și dezvoltarea constituției în senz modern și adevărat democratic. Aducem deci omagiile noastre sincere Maiestății Voastre, ca inițiatorului nobil al unei opere mari și epocale în constituția noastră. Nu există stat constituțional în care legea electorală ar fi așa de învechită ca și legea noastră electorală, care, în parte, poartă încă caracterul stărilor medievale înapoiate. Reforma ei în spirit modern e una dintre dorințele noastre vechi și astăzi e deja o necesitate ardentă. De aceea noi întotdeauna vom fi gata a creă legile privitoare la reformă, în spirit modern, a sistemului nostru electoral și anume pe baza votului universal, nemijlocit, secret, egal și după comune, respectând însă principiile democratismului adevărat și nefalsificat, excludând toate restricțiunile contrare acestui principiu, cari ar jigni naționalitățile nemaghiare sau vre-o pătură socială a țării prin o arondare tendențioasă a cercurilor electorale și garantând exercițiul liber al dreptului electoral prin măsuri de retorsiune a eventualelor abuzuri. Viața noastră de stat numai în acest caz va fi așezată pe o bază solidă și largă, și numai în acest caz va fi parlamentul nostru expresiunea fidelă și adevărată a voinței poporului.

Dar așteptăm, totodată, dela guvern că pe lângă garanțiile constituționale înșirate în preainaltul mesagiu de tron se va îngrijii să înceteze starea anormală, în care drepturile politice fundamentale ale cetățenilor (dreptul de întrunire și asociere) nu sunt până astăzi reglementate prin lege, ci sunt limitate prin ordonanțe ministeriale arbitrare.

Suntem hotărâți să sprijinim, sincer, guvernul în tendența lui de a rezolva chestiunile economice, sociale și religioase menționate în preainaltul mesagiu de tron, — dacă proiectele guvernului vor corăspunde dezvoltării libere și adevăratelor interese ale statului. Și-l vom sprijini cu atât mai mult că e fapt incontestabil, că țara noastră, eco-

nomicește, a ajuns într'o situațiune atât de critică, încât sarcinile publice preliminate trec peste forța materială exauriată a cetățenilor. Așteptăm, prin urmare, dela guvernul Maiestății Voastre, să ne prezinte — spre a fi desbătute în grabă — proiectele sale privitoare la introducerea dării progresive și reforma justă a dării de pământ, garantarea minimului de existență și soluția dreaptă a muncitorilor. Decretarea prin lege a serviciului militar de doi ani, proiectat deja de guvernele anterioare ale Maiestății Voastre, chiar și din considerațiuni economice o dorim cu tot dinadinsul. Vom da o deosebită atențiune — garantând condițiunile ei de existență — tuturor instituțiilor chemate să promoveze economia de câmp și industria și să amelioreze starea muncitorilor. E o mare primejduire a intereselor țării de a menține și pe mai departe situațiunea deplorabilă de astăzi, că nu s'au introdus condițiuni de trai cari să-i lege pe cetățeni de patria lor. Ei, dimpotrivă, sunt nevoiți să-și părăsească pământul părintesc, să pribegască în țări streine, și nu din cauzele unui spor prea mare al populațiunii, ci din cauza mizeriei create de o economie de stat greșită.

Primim cu omagială mulțumire solicitudinea părintească a Maiestății Voastre, prin care se pune în vedere înființarea autonomiei bisericii catolice și sistemizarea plăților preoțimii dela sate. Așteptăm dela guvernul Maiestății Voastre să prezinte proiectele prin cari se asigură autonomia, separată și independentă, atât a bisericii romano-catolice, cât și cea a bisericii greco-catolice precum și proiectul privitor la întregirea plății preoțimii dela sate. Mai așteptăm să se împlinescă, conform privilegiilor ei garantate în legile fundamentale ale țării, chestiunea trăgănată a bisericii autonome ortodoxe-sârbe, și să se saneze nedreptățile săvârșite de guvernele anterioare împotriva bisericii acesteia și a celor ortodoxe-române.

Cerem executarea articolului de lege XX din 1848 față de toate confesiunile țării pe baza principiului egalei îndreptățiri, deoarece — dacă din acest prilej numai anumite confesiuni s'ar bucura de favorurile acestei legi — atunci o astfel de executare a legii ar fi pentru cetățeni izvorul unei noi nemulțumiri și neîncredere față de stat.

Parlamentul, cu adâncă recunoștință ia act de advertimentul Maiestății Voastre, să se promoveze interesele culturale ale tuturor locuitorilor țării și din parte-ne vom da mână de ajutor ca fiii tuturor popoarelor țării să se împărtășiască de binefacerea culturii lor proprii, să se crească în această cultură și s'o poată cultiva fără piedeci, fiindcă numai un popor bogat și cult poate fi pentru tron și patrie sprijin sigur și fiindcă la o adevărată cultură nu se poate ajunge decât prin o educațiune morală în limba proprie.

Cu credință nestrămutată față de tron și patrie nădăjduim ascultarea dorințelor noastre juste și implorăm binecuvântarea lui Dumnezeu asupra domniei părintești a Maiestății Voastre.

Suntem ai Maiestății Voastre Imperiale și Apostolice Regale cele mai supuse slugi.

In ședința aceasta dr. Polyt a ținut și o mare vorbire; vom da-o în alt număr. Vorbirea o laudă chiar foile ungurești, cari recunosc toate că fruntașul sârb e un bărbat politic de valoare.

Naționaliștii în Dietă.

— Ședința dela 4 Iulie. —

Vorbirea lui V. Goldiș.

Onorată Cameră! Când ridic aici pentru întâia oară cuvântul, simt oarecare stingenire sufletească și îngrijorare că vorbirea mea va fi primită și judecată cu preocupare din cauza punctelor de vedere ale partidelor.

Prezidentul Justh: Rog pe vorbitor să nu bănuiască astfel Dieta, căci voi fi silit să-i detrag cuvântul.

V. Goldiș: Regret, dar' am observat această preocupare și eri, când a vorbit Mihail Polyt. Nu pot lăsa fără observație expresiunile violente...

Președintele: (sună clopoțelul) Vă rog să nu vă puneți față în față cu admoniarea prezidențială, nici să începeți discuție cu prezidentul. Asta o pretinde regulamentul. Ori-și-cine poate ezercita aici libertatea cuvântului, dar' respectați partidele. Nu bănuțiți cu atâta tărie nici partidele, nici pe singuratici. Cine astfel face, voi aplica sever regulamentul contra lui (aprobări).

V. Goldiș: Mă închin regulamentului.

Prezidentul: Asta ți-e datoria!

V. Goldiș: Dar' dacă enunțările, asupra cărora mă simțeam dator a reflecta, vor fi fost manifestațiunile spontane ale unei iubiri deosebite, cred că trebuie luat mai serios un pasagiu din vorbirea onorabilului coleg Mérey Lajos, la care a reflectă la tot cazul îmi țin de sfântă datorință. La sfârșitul vorbirei sale, unde se ocupă cu cele spuse de M. Polyt, colegul Mérey a zis, ținând la noi: »dacă domnia voastră vă asămănați cu naționalități cari alcătuiesc stat de sine și prin aceasta tradiți că vreți să ajungeți aici stat neatârnat« și așa mai departe...

Onorată Dietă! Sunt dator, în numele partidului nostru, să protestez în chipul cel mai hotărât împotriva acestei însușări. Nici odată, prin nici un program, partidul naționalităților n'a manifestat, că naționalitățile aici, în țara asta, vor să fie stat deosebit, ci vor, aici în Dietă, unde se fac legile, să-și elunte drepturile firești, de om. Iar cine zice despre naționalități că vor să se formeze în stat deosebit, acela numai însușă, ca astfel să ni-se poată arunca învinuirea grea a trădării de țară (zgomot). Cred că se va bucura și onoiata Cameră, dacă noi protestăm aici împotriva acestor cauze neîntemeiate (zgomot).

Președintele (sună): Rog liniște.

V. Goldiș: Toate aceste însă nu sunt decât numai păreri personale și în cele din urmă unele întreruperi ori enunțările unui singur om nu pot fi socotite drept păreri de ale partidelor. De aceea, departe de mine gândul ca manifestațiile acestea să le pun în socoteală partidelor. Este însă o atingere mai grea ce ne-a ajuns, care apoi nu ne-a venit din partea singuraticilor, ci într'adevăr din partea partidelor și încă dela majoritate. Chestia națională e veche, străveche. Este chestie care negreșit trebuie rezolvată și cred că nici nu este bărbat politic în țara asta, care să nu recunoască trebuința să fie rezolvată nu numai în interesul nostru, ci în interesul patriei.

Onorată Cameră! După-cum de sigur știu toți cei d' aici, zeci de ani dearândul, îndeosebi partidul național român perzând orice nădejde, că aici în Camera aceasta să fie ascultate plângerile sale, perzând nădejdea că în comună bună înțelegere se va putea rezolva această chestie, — s'a retras de pe terenul activității parlamentare și zeci de ani a stat în pasivitate (d'oparte). Atunci nu numai organele opiniei politice (foile), dar chiar și factori competenți politici într'una ne-au strigat: nu faceți bine că agitați afară, că afară spuneți plângerile voastre, ci veniți aici, în Dietă, aici e locul, aici e libertatea, aici e chipul de a ne înțelege (Așa e! Așa e și bine!).

Și eu asta am zis-o într'una și sunt unul dintre anteluptătorii și susținătorii părerii să venim aici, și aici să ne spunem durerile (Zgomot).

Prezidentul (sună): Vă rog să nu conturbați pe orator.

V. Goldiș: Am urmat deci bunul sfat, pentru că așa am crezut: din prietenia vremurilor vechi a mai rămas o schinteie palidă și vom avea parte aici de-o primire prietenoasă și putem încerca aici să căutăm mijlocul de a ne înțelege. Ce s'a întâmplat însă? Când s'a constituit partidul parlamentar al naționalităților și la constituirea comisiilor a recomandat și din parte-i cățiva

membri, nu mai puțin când a proiectat candidări și din parte-i la constituirea biroului Camerii, cei recomandați de noi n'au fost luați în nici o socotință, ci ni-s'a spus că nu vor să recunoască partid al naționalităților.

Apoi bine: atunci de ce am fost chemați aici? Într'adevăr, nu înțeleg; zeci de ani d'arândul nu numai foile, dar și miniștri și bărbați politici cu vază într'una au zis Românilor și celorlalte naționalități: Veniți în Dietă. să ne înțelegem! Și iată, acum când suntem aici, ni se strigă: Afară! (Intreruperi: Asta nu-i așa!). Nu văd, Onorată Cameră, cum să ajungem la înțelegere, când în comisii, unde e locul propriu zis al lucrării parlamentare, nu ni-se dă prilej să ne spunem plângerile, ca dacă acelea poate n'ar fi întemeiate, d'voastră să ne convingeți despre netemeinicia lor, ori poate că am isbuti noi să vă convingem și astfel într'adevăr să căutăm puțința înțelegerii (aprobări din partea naționalităților). Pentru că să fim siliți să venim cu toate plângerile mărunte aici, în fața Dietei, prin aceasta nu numai răpim vreme, nu numai vă plictisim pe D'voastră, dar și pentru țară e păgubitoare vorba multă. D'voastră ne siliți să venim cu toate în plinul Dietei, pentru că ni-ați luat puțința să arătăm în comisii păreri și activitatea noastră (aprobări între naționalități).

Mai ciudat e, că, peste tot, n'am auzit motivarea acestei proceduri. Nu ni s'a spus de ce nu vor să ne asculte în comisii, de ce nu vor să ne dea teren de muncă parlamentară. Dar n'am auzit asta nici dela fruntașii actualei majorități. Nici unul singur dintre ei nu s'a rostit, cu ce motivează că tratează atât de vitreg cu noi în casa noastră, pentru că tocmai așa e Dieta asta și a noastră ca a D'voastră (aprobări între naționalități).

O voce (din dreapta). Unde vi-e programul de partid?

V. Goldiș: E adevărat, că așa, printre șire, precum și aici, prin intreruperi, ni s'a dat să înțelegem, că de aceea nu am fost primiți în comisii, pentru că nu cunoștem programul nostru. Ei bine, onor. Cameră, e foarte trist ca bărbați conducători politici să nu cunoască programele partidelor politice cari de vreme îndelungată pe față, iar nu la întunec, în public, au arătat programele lor, tipărite și în toate limbile europene. Dar să zicem că nu le cunoștem și de aceea cer să li-se prezinte. Întreb însă: are majoritatea drept să ceară spre aprobare programul minorității? Oare asta să fie constituționalism: fiecare partid politic care intră în Dietă întâi să-și prezinte unei comisii revisuitoare, compusă din membrii majorității, iar această comisie să hotărască apoi dacă programul prezentat este bun pentru că aderentii săi să poată lua loc în Dietă?

Dar asta ar fi negarea a însuși constituției! Dar «hodie mihi, cras tibi». Se poate adevărat întâmpla ca și dintre partidele maghiare unul ori altul să ajungă în minoritate și apoi dacă acum suntem tratați noi astfel, o să vină vremea când i-se va cere și partidului maghiar același lucru: să-ți prezinti programul și numai după aceea o să te recunoască dacă am aprobat acel program!..

După toate acestea, onor. Dietă, o să apară ca foarte firesc, că noi nu avem cine știe ce încredere mare nici în guvern, nici în partidele din majoritate. Am așteptat însă până s'a redactat proiectul de răspuns la Mesagiul al majorității, am așteptat crezând că majoritatea va fi înțeles și ea că a sosit vremea regulării acestei chestii. Am crezut că poate se va pronunța în proiectul de răspuns. Trebuie să spun însă, cu părere de rău, că majoritatea în proiectul său de răspuns nu zice un singur cuvânt despre chestia naționalităților, deși aceasta e chestia cea mare pentru țară. Zadarnic pretind unii că ea nu există. Nu va trebui să mă provoc însă la bărbății mari ai generației dela 1848, la Eötvös ori chiar la Kossuth; nu va trebui să-l luăm de măturie nici pe Deák Ferencz, înțeleptul vremilor dela 1867, cari toți au recunoscut ființa chestiei naționale. Nu mă provoc la acești bărbați, pentru că

asa văd, ei au ieșit din modă. Mă provoc însă la lucrurile actuale, la temnițele Segedinului și Vațului, cari dovedesc în chip strălucit că există chestia națională!

Sunt două moduri de a rezolvă chestia națională și îngăduiți să vorbesc foarte deschis în privința asta, fără nici un gând rezervat, fără nici o frază deosebită să arăt lucrurile. Se înțelege, se poate primi ideea — cum are obiceiul s'o spună Bánffy — că Ungaria numai așa poate exista, dacă va fi stat curat național (aprobări în dreapta și stânga). Asta baronul Bánffy Dezső, și așa văd că și partea mare din majoritate, așa o înțelege, că în țara asta nu-i permis să fie decât Unguri (contraziceri în stânga). De altminteri o să ne-o spună Bánffy. E firesc ca eu să nici nu perhoreschez asta. E foarte natural ca Ungurul să dorească să fie numai Unguri în țara asta (Strigăte: Cine trăiește aici, să fie Unguri!) Noi — o spun verde — aflăm că asta e foarte natural (zgomot). E întrebarea însă: oare are Ungurul atâta putere ca pe cei 9 milioane de nemaghiari să-i sufle de pe suprafața pământului (zgomot mare).

Nagy György: Nu vrem să-i nimicim. Facă-se Unguri!

V. Goldiș: Rog dela început Camera să mă ierte că voiui numi lucrurile pe adevăratul lor nume. Noi suntem convinși, că chestia asta în felul acesta, cu sistemul lui Bánffy, nu se poate rezolvă. (Mișcare, zgomot). Chestia națională ori o socotim chestie de putere, ori chestie de drept. Dacă o considerăm chestie de putere, atunci, firește, ori ce nelegiuire este îndreptățită. Pentru că pe câmpul de luptă nu întreb nici odată, când trag cu pușca în cineva, ce păcătuesc împotriva umanizmului, și nici paragraful legii penale nu opresc asta. Dacă dar în Ungaria chestia națională o socotim chestie de putere, atunci și după a mea părere e îndreptățit dacă noi suntem dați afară de aici, dacă ne omoară, dacă împotriva noastră se folosește spânzurătoare, glonț, tun (zgomot mare).

Olay Lajos: Nu-i altă rezolvare. Asta e singura. Asta o primesc.

V. Goldiș: Dacă tratăm chestia națională din punct de vedere al puterii, și bărbați politici maghiari s'ar hotărî ca afacerea aceasta s'o rezolve într'adevăr ca pe o chestie de putere...

Olay: Așa, așa, asta e bine.

V. Goldiș... atunci noi nu ne mai mirăm de nimica (mișcare). Observ însă, că nici chiar baronul Bánffy Dezső, bărbat cărui îi mersese vestea ce curagios este, n'a îndrăznit să spună, când era în scaunul de prim-ministru, că el vrea să trateze chestia națională în Ungaria ca și p'o chestie de putere.

Olay: Numai se gândeă așa (ilaritate).

V. Goldiș: Acum însă, când n'are nici o rezonabilitate, când prin aceste devise speră să ajungă iarăși la putere, când nu jertfește nimic spunând așa vorbe mari, atunci e ușor pentru dl Bánffy. Până acum însă politicienii conducători și președinții guvernelor așa au spus, că ei chestia naționalităților nu o consideră chestie de putere, ci chestie de drept, recunoscând naționalităților drepturile culturale, de rasă și naționale.

Bánffy: Nici-odată!

V. Goldiș: Asta până acum, cel puțin oficios, așa era constatat. Din scaunele ministeriale se recunoștea că noi, naționalitățile, avem anume drepturi...

Bánffy: Nici-odată (Așa-i! Intreruperi: Ce fel de drepturi?).

V. Goldiș: Ca să nu amintesc altul, acolo e articolul XLIV al legii dela 1868.

Bánffy: Persoanele singuratice au dreptul folosirii limbii.

V. Goldiș: Legea asta sancționată dela 1868

este în vigoare și azi. Cinstea politică nu pretinde oare respectarea ei? (Aprobări între naționalități). Cinstea politică nu pretinde oare să se aplice legea care obligă nu numai pe singuraticii deputați, dar și pe M. Sa?... Deoarece se zice că nu sunt legi de naționalități, nu avem drepturi naționale, — m'am provocat la o lege în ființă, lege în care se zice că naționalitățile au drept de liberă asociare (protestări). Imi pare rău că sunt și acum legiuitori cari nu cunosc legea asta (zgomot). În legea asta se spune că putem întemeia școli (zgomot), să ne cultivăm, ba se zice și mai mult și baronul Bánffy va ști foarte bine că se mai cuprinde în lege și aceea, că guvernul e dator a se îngriji să se dea pentru cultura naționalităților și din banii țării (mișcare și ilaritate). Pentru că așa glăsuiește legea: guvernul e dator să poarte grija ca fii naționalităților să primească instrucție în limba lor maternă — va să zică nu în limbă străină, cum s'a zis aici — până la vremea când ar urmă studiile universitare, din ceea-ce rezultă că guvernul ar fi dator să întemeieze în țară gimnaziile românești (contraziceri).

Wesselényi: Și ce mai vreți? Ne mai auzită temeritate!

V. Goldiș: Până acum nici nu s'a găsit guvern unguresc care să fi accentuat că afacerea națională o consideră chestie de putere și că vrea s'o trateze astfel. Pe față nimeni n'a îndrăznit să nege ființa legii. În manauarea ei s'au făcut însă abateri. Dar așa nu se poate urmă. Recunoscându-se drepturile noastre, se cultivă în noi nădejdea. Bietul popor crede că el are drept la școală românească, pentru că legea cunoaște acest drept, și domnii miniștri nici nu spun că n'au acest drept, numai că în școală introduc apoi limba ungurească. (Intreruperi: Bine fac!)

Balogh Ernő: Și asta e rău?

Președintele: Rog pe dl deputat Balogh să nu tot intrerupă.

Visontai: Dacă Dta n'ai fi învățat ungurește, cum ai fi acum deputat?

V. Goldiș: Și bietul de țaran își trimite copilul la școală. Oare ce vrea să-l învețe? Să știe ceea ce este spre trebuință în cercul său de activitate, pe holda și în grădina sa. Copilul maghiar în decurs de 28 oare într'una aceste cunoștințe le învață, dar bietul copil român 17 ore pe săptămână trebuie să învețe o limbă străină.

Ugron: Dar are trebuință de ea!

V. Goldiș: Onorată Cameră! În timpul din urmă s'a vorbit aici foarte mult de consolidarea țării. Nu cred că s'ar găsi cine să nu dorească asta. Dacă e nevoie de asta, și așa cred că toți, cu un trup și un suflet recunoaștem necesitatea, dacă e de lipsă asta chiar în vederea luptelor viitoare, pentru că toți recunoaștem că vremuri grele ne așteaptă, atunci a sosit vremea să întindem mână de pace fraților Unguri (zgomot în stânga).

Imi pare însă rău, că atunci când venim aici cu intenții prietenești, aud zicându-se: Nu comptăm pe voi! (Sgomot). Ori contați însă ori nu, noi datorințele patriotice ni-le vom îndeplini tot'd'una, și ori vreți D-Voastră ori nu, noi rămânem fii credincioși patriei. Când nu pot primi proiectul de răspuns al majorității, ci declar că susțin cu trup și suflet proiectul prezentat de partidul parlamentar al naționalităților, închei vorbirea mea cu speranța că nu va trece multă vreme, până ce majoritatea o să se declare în chestia asta. Când apoi ne va da ocazie, ca alături de majoritate să căutăm pietrele cari să serve de fundament trainic unei Ungarii cu viitor mai frumos, mai fericit și mai puternic (aplauze și ovațiuni între naționalități).

Dintre naționaliști au mai vorbit în această ședință sârbul M. Manoilovici, a interpelat apoi (asupra afacerilor dela alegeri în comitatul Caraș-Severin) Coriolan Brediceanu.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnizorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

112590

Din străinătate

Duma. Petersburg. — Duma imperiului a continuat desbaterile asupra proiectului de lege relativ la întruniri și libertatea lor. Profesorul Maxim Kovalewski după ce face o expunere a diferitelor sisteme din Europa și din America, el se pronunță în favoarea sistemului englez. Critică proiectul comisiei ca restrângând drepturile lucrătorilor. Oratorul adoptă teoria profesorului englez Daicy și zice că nu există dreptul libertății de a se întruni, ci numai libertatea cuvântului fiecare de a se duce unde va voi. Aceste două drepturi combinate dau libertatea întrunirilor. (Aplauze prelungite). Discursul profesorului Kovalewski a provocat o mare senzație și mișcare în rândurile partidelor moderate.

Profesorul Kousmin Karawajeff pronunță un lung discurs prin care explică că pedeapsa cu moarte trebuie să fie desființată din punctul de vedere juridic și științific. Din punctul de vedere politic el aminește revoluțiunea franceză și zice că Duma-Rusiei trebuie să desființeze pedeapsa cu moarte pentru că nici o crimă în Rusia să nu fie legală. Oratorul conchide că este pentru desființarea pedepsei de moarte chiar pe timp de război.

Ministrul de justiție citează câteva exemple din Statele-Unite unde pedeapsa cu moarte a fost introdusă din cauza dezvoltării prea mari ce a luat anarchismul. Guvernul nu poate desființa pedeapsa cu moarte acum, căci ar fi să renunțe la dreptul de a pedepsi pe vinovați de asasinarea credincioșilor fii ai patriei! Strigăte de destul! destul! resuna din toate părțile!

Președintele se ridică și zice că nu există în regulamentul Dumei dispozițiunea pentru a împiedica cursul desbaterilor. (Aplauze la centru).

Procurorul Matwjeff, în numele ministrului marinei, declară că nu se poate adopta propunerea Dumei de a se desființa pedeapsa cu moarte. (Declarațiunea sa este însoțită de strigăte: Călăul lui Schmidt!).

Procurorul general militar Pawlow vrând să dea explicațiuni se produce în sală un mare zgomot care îl împiedică de a vorbi. Președintele sună clopoțelul. Stânga toată se ridică și strigă: Nu vrem să auzim pe călăi și pe asasini. Ministrul acestora trebuie să demisioneze. Mai mulți deputați înaintează spre tribune cu pumnii întinși. Procurorul Pawlow așteaptă momentul când Duma se liniștește și apoi ese din sală. Ședința a fost suspendată pentru o oră. Ea a fost redeschisă la orele 6 și 30.

Oratorii din stânga și din partidul constituțional explică purtarea Dumei, zicând că ea fost provocată de indignațiunea generală contra procurorului Pawlow a cărui viață este plină de executări. Oratorii din dreapta contele Heyden și prințul Wolkonski protestează contra stângerii, zicând că Duma nu poate lucra în asemenea condițiuni, dacă ea persistă în atitudinea ei. Deputatul socialist, prințul Paratow zice, că Duma a gonit pe procurorul Pawlow dela tribună și va face tot astfel cu toți oratorii cari sunt pentru vărsare de sânge.

Duma imperiului adoptează apoi o moțiune de a se continua desbaterile asupra pedepsei cu moarte până ce proiectul va fi adoptat.

Ajutorul ministrului de interne zice că ministrul este gata să conzidere proiectul în conexitate cu revizuirea legilor care se referă la el. Oratorii Nabokoff, Lednitzki și Rodiceff rostesc discursuri călduroase în favoarea desființării pedepsei cu moarte. Preotul Oyneff zice că evanghelia a abrogat pedeapsa cu moarte și suferințele lui Iisus au stabilit un adevăr sfânt anume că nimeni nu are drept la viața oamenilor.

Orice execuțiune constituie o crimă.

Patrioți mituiți.

Nu-i de cât o săptămână de când a ieșit la iveală că mai mulți scriitori dela foile unguerești din Budapesta au pungășit cu 15.000 coroane pe contele Nákó, noul cârmuitor al orașului Fiume, și iată, o nouă rușine se descopere.

Cârmuirea din Budapesta a mituit adică foaia »Független Magyarország«, dând nu mai puțin decât 50.000 coroane Jidovului Ronai Moritz, proprietarul foii.

Iar aceasta o spunem nu noi, ci deputatul kossuthist Lengyel Zoltán, care a și părăsit acea foaie (unde era căpetenie) pentru că, așa scrie: el nu poate stă la un loc cu cei pe cari stăpânirea i-a cumpărat.

Despre această afacere zierele de ieri scriu următoarele:

Scandalul a făcut o mare senzație în Dietă. Deputații s'au îngrămădit în jurul lui Bakonyi Sámí, prim-redactorul lui »F. Magyarország«, întrebându-l ce va face.

El (și colegul său Burgyán) a răspuns că așa i-a rugat Kossuth să stea la »F. M.«, pentru că stăpânirea are trebuință de această foaie.

Cei în măsură de a ști lucrurile, spun că *Rónai Moritz a primit 50.000 coroane dela guvern.* Lengyel Zoltán a aflat despre asta în cancelaria de presă de pe lângă ministru-președinte unde lucrurile au fost descoperite de Bonicz Ferencz, fost redactor la »Alkotmány«.

În cercurile politice, mai ales la 48-iști, afacerea a produs mare rușine. Guvernul, se înțelege, e strâmtorat și el și are de gând să încerce a înăbuși scandalul descoperind altui mai mare: că adică »Független Magyarország« a fost mituit și de ministrul Fejérváry...

Se zice însă că Lengyel n'a știut despre asta. La tot cazul e fapt, că fusese mituită foaia la care scria Kossuth.

Iată ce lucruri frumoase se petrec cu foile unguerești. Iată pe ce se cheltuiesc banii țării.

Despre stăruințele naționalităților din punct de vedere cultural . . .

Aceasta este teza, ce un anumit Szabó Elemér din Déva, acum de curând cu multă predilecție și-o dezvoltă în »Néptanítók Lapja« din Budapesta.

Și oare ce-l doare pe acest Argus, căci i-am mai auzit glasul său patriotic și în alte rânduri, precum aceasta s'a putut vedea din unele reflexiuni apărute tot în »Tribuna«.

Ce poate să-l doară altă decât aceea ce-l-a mai preocupat și altă dată. Anume.

D'apoi și Românii noștri nu se poartă de fel după »vremile« domnișorului — Elemér!... Că vezi Doamne!... și dascălii românești, în spețial cei gr. ort. devin pe zi ce merge tot mai periculoși pentru »ideia de stat« (bat-o pârda! nu numai în școală ci și afară de școală, aducând dânsul ca dovadă antipatriotică luptele energice, ce au manifestat unii din învățătorii noștri cu prilejul alegerii de deputați dietali a. c. înfierând și pogrindui pe aceștia, sigur pentru că își iubesc neamul! . . .

Înțelegem și noi supărarea dlui Szabó, dar i-o spunem verde: nu poate avea motiv serios de a se supăra, cât ce admitem enunțațiunea unui înșămnat bărbat de al vostru: »Nyelvében él a nemzet«, — cred aceasta o înțelegi dle Szabó, că e în limba dtale! ?...

Și apoi, dacă Maghiarul își iubeste poporul, limba sa fără să-i facă nimenea nici o imputare, pentru ce să nu-i fie permis și Românului a-și iubi și stimă limba și poporul ce i-a dat ființă! ?...

Altcum iubirea de poporul românesc e sădită în sufletul și inima Românului și astfel aceea e un ce înscut ființei Românului, — și dacă curențele din vremile îndepărtate, cari au fost atât de fatale și sinistre, nu au fost în stare a înăbuși sentimentul și conștiința națională, cu atât mai puțin îi va strica »peana« sau condeiul dlui Szabó din Déva, măcar că Szabó recomandă ca leac niște »recepte« foarte urgente și serioase.

Ascultați numai!

«... A hazafias érzés legkisebb jelét eláraló tanítót — kérlelhetetlenül el kell azonnal távolítanunk a tanítói pályáról...»

Pe învățătorul ce dă celea mai mici semne de sentimente antipatriotice, inexorabil trebuie, îndată îndepărtat de pe terentul învățătoresc.

Așa e! că dl Szabó e om grozav și serios!... Îl strică numai, că nu are pe mână portofoliul ministerial! ?

Se înțelege dela sine, că toate însinuările și acuzele de nepatriotism întâiu le scrie în socoteala învățătorilor și pe planul al doilea — preoțimei

noastre nizuindu-se a-i arăta pe aceștia ca adevărații agitatori! ?!...

La finea articolului său apoi cere, ca guvernul să nizuiască a statifica toate preparandiele confesionale din patrie, căci acest demers încă ar fi un eficace mijloc de contrabalansare al acestor agitatori naționaliști...

Urmează dar, că dl Szabó e nu numai un scrutaător agil în eruarea primejdiilor »imnente«, — ci e și un expert când vorbă e de aplicarea mijloacelor.

Mai are dl dela »Déva« încă un punct, carele nu poate fi trecut cu vederea.

Cu o ironie și satiră malițioasă din cale afară, acest domn evaluează, în genere, poporul român de credul, superstițios, neștiutor, mărginit etc.

Noroc numai, că s'au aflat bărbați cu mult mai înainte cari s'au exprimat față de însușirile și »cumințenia« Românului destul de favoritor și măgulitor și cari bărbați la tot cazul trag mai mult în cumpănă ca dl Szabó!...

Și ce cugetați, de unde își face astăzi deducții?... Că poporul român are dătină, când are la casă ceva primejdie ca de pildă boale... neliniște... chiamă la casă preotul să-i facă slujbă... Mai trebuie să spună aci dl Szabó, că poporul român fiind »prea religios«, când ese la țarină cu procesia pentru sfințirea grânelor rugăciunile trebuincioase i le face tot preotul!...

Că dlui Szabó nu-i convin atari lucruri, e o dovadă nu prea îmbucurătoare despre sentimentele sale religioase!...

Cinismul obraznic al acestui »domnișor« exaltat își ajunge apogeul, când într'alte afirmă, că modul de judecată al Românului e foarte limitat întru cât a crezut tare, că »... Un individ V. pe timpul alegerilor de deputați dietali a mers la împărțitul pe carele aflându-l cinând, acesta l-a poțit la cină bucurându-se mult de el...»

Eu tare cred, că așa ceva serios nu s'a plăsmuit în capul Românului, ci poate în capul altuia!... ca să poată avea mai mult cu o — frază! de oarece Românul totdeauna e treaz și pe picioarele lui, conștiu fiind în totdeauna de aceea ce face și vorbește. Și dacă dl Szabó totuși a și auzit »povestea« de mai sus din gura cutărui Român, sigur ca Românul a intenționat să-l tragă pe sfoară voind prin aceasta a face haz de prietinia ce există între Român și Neamț, ceace fie luat în serios ori glumă — Maghiarului nu-i cade bine...

În acest caz, dl Szabó prin modul său de judecată despre mintea Românului s'a înșelat amar și astfel e dacă să analizăm modul puținții de judecată — verdictul se îndreaptă în defavorul dlui Szabó, ce pentru domnia sa nu poate fi nici decât măgulitor...

Și de vreme ce dl Szabó voiește a da și pe criticul de profesie, las să mediteze asupra următoarelor cuvinte ale lui H. Ritter: »... Criticătorul trece la mulțime de o autoritate, deși spiritul lui de multe ori nu trece peste încălțăminteale lui!...»

A-și mai putea aduce multe argumente pentru răsturnarea malițioaselor și patimașelor sale afirmări, — cred însă sunt de ajuns și câte au fost ca lumea să vadă că nu toate ale dlui Szabó sunt cu lapte... cum e vorba Românului.

Socodor, 1906.

Bujecanul.

Conferența lui dr. Fényes.

Mercuri seara în sala dela Ipartestület dr. Fényes Samu a ținut o conferență despre clasa burgheză, orașenească, și chestia naționalităților. L'a ascultat un public foarte amestecat; bogătați, cetățeni cu mare trecere în oraș însă abea au fost unul doi, din pricină că dr. Fényes nu vorbește după gustul »domnilor«, ci tratează lucrurile din punct de vedere »democrat«, luptă adecă pentru adevărata dreptate, pentru ocrotirea indeosebi a săracilor și muncitorilor.

Fiindcă se vestise că va vorbi și despre afacerile naționale, s'au dus să-l asculte și mai mulți Români arădani: dr. Ioan Suciu, Ioan Russu Șirianu, Ioan Costa, dr. Precupaș, dr. C. Iancu, dr. Marșieu, I. Niga, I. Herbai, dr. Dorca, juriștii Pap, Păscuț, mai mulți teologi, tipografi, maestrul Iuliu Olariu.

După-ce a arătat cauzele pentru cari nu s'a putut dezvolta în țara asta industria și comerțul și lipsa de curagiu în lupta pentru drepturile politice ale clasei mijlocie încalcate de clasa nemeșilor, a »atins« și chestia de naționalitate. Zicem dinadins că numai a atins-o, căci n'a tratat-o pe larg. A spus, și așa, adevăruri pe cari altui, înjugat la vre-un partid politic ungueresc, n'ar

prea îndrăzni s-o spună. A osândit adecă felul cum se tratează chestia de naționalități: cu jandarmi și solgăbirae și a spus, că pentru a se arăta un popor în adevărat cult, Ungurii trebuie să dea libertățile cele mai largi, să nu pună greutatea culturii celorlalte neamuri, căci lucru de competență în cultură este nu *limba*, ci *tendențele*. Trebuie a se lăsa câmp deschis tuturor stăruințelor bune. Ungurii să nu se teamă de concurența culturală a celorlalte naționalități, ci tocmai sprigiind p'acestea, să dovedească încrederea în sine și superioritatea sa.

A fost aplaudat de toți și la urmă i-s-au adus mulțumiri pentru lumina cu care s'a rostit în atâtea însemnate lucruri politice.

Din cottul Alba-inferioară!

Sâmbătă în 30 Iunie st. n. a fost instalarea noului comite-suprem din cottul Alba-inferioară, a bar. Kemény Árpád.

Magyarország delă 29 Iunie își ia îndrăzneala a profeti lucruri miraculoase despre actul instalării. Zice: «Incepând din Ciurbrud — departe de Aiud de 3 km. — până în Aiud va trece bar. Kemény Árpád, printre două șireage (rânduri) de oameni»...

Iată cum mai știe «Magyarország» augmentă lucrurile, necum să fi fost atâtea public spre a forma 2 șirege de 3 km. dar n'a fost nici a 5-a parte, și totuși a știut informă publicul unguresc încă înainte cu o zi, despre masa colosală ce are să aștepte venirea noului comite-suprem.

În oraș l-au primit cu porți de «tulipan» salutându-l întâi Dr. Varro, iar a doua oară vice-com. Szász.

După ce au intrat în casa comitatului apoi acolo să fi auzit răcnete, sbierete, urlete la adresa naționalităților, voind a ne dăscăli: «că putem să gândim și românește, dar nu-i ertat să simțim numai la fel cu ei — ungurește»...

Oratorii mai buni și-au dat expresiunea de bucurie, că le-a succes a alege comite 48-ist în iubita și fericita țară: «Tulipania»...

Epitete! ca de «gazemberek»... «hazaárulok» la adresa celor neaderenți cu ideile lor, încă n'au lipsit...

După tãmbălău... iacă din un colț al salei se ridică o figură imposită, în persoana dlui Dr. Alex. Pop med. archid. în Blaj care într'o limbă dulce românească rostește câteva cuvinte: «Ilustrissime dle Comite suprem! Am venit și noi în mijlocul D-Voastră, ca să reprezentăm elementul românesc din comitatul Alba-inferioară (Menjen Oláhországba!... Üljön le! Halgas Oláh Mocz!... a răsunit din capetele fără vlagă a Ungurilor încarnați, lauda Ilustr. dlui comite supr. care a avut atâtea paciență de-a asculta pe Dr. Pop până la fine, făcând atenți și pe cealaltă, ca să asculte pe vorbitor.)

La urmă roagă dl Pop, ca și Românii din cottul Alba-inf. să fie spriginiți în petițiunile lor, chiar așa cum vor fi celalalt element — Ungurii.

Un «trăiască» isbucnește deodată din pepturile Românilor, și ședința se încheie.

Iată au și Blajenii un al 2-lea Român brav, care nu se teme de orice umbră, de un «teremtette»... unguresc, ci în mijlocul unei săli îndesuită de Unguri a cutezat bravul Pop să-și ridice glasul, și încă românește!... Să trăiască!

La instalare au luat parte: Excelența Sa dl Dr. V. Mihályi de Apșa Metrop. rom. apoi d-nii prof. G. Precup, Dr. I. Rațiu și dl A. C. Domșa red. «Unirei».

Românul.

D'ale jandarmilor.

Becicherecul-mare 3 Iulie 1906.

Fiind azi în Becicherecul-mare, la judele de instrucție și procuratură, dimpreună cu mai mulți martori din 3 comune în cauza mandatului atacat, spre mirare întâlnim peste 60 de oameni din Banlac legați 2 cu 2 și conduși de vre-o 10 jandarmi la procuratura din Becicherecul-mare.

Mult m'am cugetat, cum de nu au sosit și dl Borcan, învățător și domni preoți de acolo să-i scoată, căci la votizare i-au știut capacitate.

A votat întreg Bánlacul pentru dl conte cam peste 200 voturi, pentru care, acum ca răsplată suferă întreagă comuna jandarmi pe capul lor.

La alegere chiar dl Borcan învățătorul mi-a spus, că dinșii negreșit au să voteze cu dl conte, de oarece mult bine le face, și că dînsul și preoții lor sunt constrânși a lucra în Banlac în favorul contelui.

Oare acuma nu are dl Borcan și domni preoți tăria cuvântului să lumineze pe acești năcăjiți și desperați în sărăcia lor, iar la cas de ne-capacitate, de ce nu au întrenit la dl conte, să le încunjure comuna de o așa rușine, căci nu de mult au votat pentru dînsul până la unul. Oare convingerea sinceră i-au legat pe Banlocani să voteze unanim cu groful, ori făgădueliile, papricașul și rachiul spurcat?

Între cei legați am vorbit cu vre-o câțiva cari au fost și la alegere, unde mai mulți jucau pe stradă în frunte cu un ișpan mergând la votare.

Așa e, fraților Banlocani, rachiul și papricașul dela alegere și înainte de alegere trebuie să-l simțiți acum și altă dată încă.

Tot astfel o pătesc Nemții din Ofszenicza și Dolácز cărora li-s'a făgăduit izlaz (pășune) să pască poate, dar nici azi nu și-a mai făcut vorbă dela alegere cel ce le-a făgăduit.

Nestorovici Iosif,
învățător.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 6 Iulie 1906.

— **Din cauza** stei sãrbãtori «Nașterea lui Ioan Botezãtorul», numãrul proxím al ziarului nostru va apãrea numai Luni la orele obicinuite.

— **Examenul de cvalificație la instítul ped. rom. din Blaj.** Ni-se scrie din Blaj: Examenul scripturistic s'a început în 5, iar verbalul în 16 și s'a terminat în 23 Iunie st. n. Din 53, calificați sunt 35, iar restul de 18 au cãzut.

Exmis comisar ministerial a fost dl dr. I. Siegescu. În decursul examenului am putut observã, cã dl dr. Siegescu s'a prezentat la Pedagogie de un pedagog și psiholog, având pãreche la noi pe unul ca și dr. Pipoș și dr. Șpan.

În literatura rom. e așa de pãtruns, încãt nu se poate altcum — luând în conziderare oficiul de stat ce-l ocupã. — E în stare a recitã pasage întregi din Alexandri, Eminescu, Bolintineanu etc. E un adãnc pãtrunzãtor și cunoscãtor al firi țãranului, nu înzãdar își are frumoasa povestire intitulatã: «Din copilãrie».

Românul.

— **Era nouã.** Doi protopretori din era nouã și-au arãtat prin fapte patriotismul lor. Dl protopretore din Verbó a judecat pe Mihail Bodiczky, preot reformat în Craina la zece zile închisoare și o sutã cincizeci coroane pedeapsã în bani, apoi pe cinci locuitori din Padkylova la câte cinci zile închisoare și o sutã coroane, pentru cã au agitat cu privilegiul alegerilor dietale.

Tot așa și protopretorele din Miava a pedepsit pe șapte locuitori din Brezova la câte zece zile închisoare și câte o sutã cincizeci coroane pedeapsã.

Apoi se mai zicã cineva, cã naționalităților nu le merge bine când au protopretori atãt de bravi!

— **Dl Dr. Isidor Pop.** a fost ales fisc (procuror) al orașului Lugoș, întrunind 64 voturi față de 48, date pentru candidatul partidului 48-ist pr. Edmun Neumann.

— **Atentatul unei princese contra lui Trepov.** Din Petersburg se vestește, cã princesa Wadboltea a fãcut atentat contra vieții lui Trepov. Ea a intrat în chilia de lucru a lui Trepov și a împușcat cu pistolul asupra lui, dar n'a nimerit. Princesa a fost deținutã la moment.

— **Explozie la expoziția din București.** Pe teritorul expoziției din București Marți seara s'a întâmplat o explozie, ce-a rãnit cinci oameni. În apropierea pavilionului austriac este un loc, unde se aratã bombardarea Port-Arthurului. Aici s'a întâmplat explozia.

— **Dar.** Am primit dela dl dr. I. Radovici, București, Lei 20 pentru martirii împușcați la alegeri.

— **Decapitarea ucigașului lui Delyannis.** Din Athena se vestește, cã Karatomisis, care a ucis pe Delyannis, ministrul prezident al Greciei, a fost decapitat în temnița din Palma, de pe izula Nampia. Decapitarea s'a fãcut de cãtre un condamnat. În Grecia adecã nu sunt cãlãi, cãci nimeni nu îmbrãțișeazã aceastã meserie scãrboasã, și dacã se întâmplã cã cineva e judecat la moarte, atunci pedeapsa e sãvãrșitã de cãtre un condamnat, care în schimb e grațiat.

— **Pedeapsã meritatã.** Când s'a fãcut în ãst an restaurarea comitetului parochial pentru biserica gr.-or. din Curtici, foile maghiare din loc scriau cu bucurie, spre rușinea noastrã, cã crășmarul Nicolae Mladin, fiindcã n'a ajuns el notar în comitet s'a certat cu dl pãrinte Ioan Nicorescu. Crășmarul Nicolae Mladin, a uitat cã și el a fost teolog, și cã prin urmare trebuie sã fie mai cu multã dragoste creștineascã, iubitor de pace, cãci nu-i șade bine nici unui creștin se facã zizanie, cu atãt mai ales unui bãrbat, care a învățat și la teologie. Nicolae Mladin s'a uitat de sine și vãzãndu-se învins, s'a certat cu pãrintele Nicorescu, zicãndu-i sã iasã afarã din comitet, cãci n'are loc acolo. Pãrintele Nicorescu n'a eșit. Atunci Mladin l-a îmbrãncit și l-a dat afarã cu puterea.

Pentru aceasta vãtãmare a cinstei preoțești Nicolae Mladin a fost dat în judecatã și pedepsit frumos la *cincizeci coroane* pedeapsã în bani.

— **Colera.** Din Manilla se vestește, cã locuitorii sunt în mare primejdie, cãci bãntue colera. În o zi s'au îmbolnãvit 47 dintre cari au murit 71.

— **Regele Angliei pentru Jidani.** La curtea regalã din Londra audiențele se fãceau pãnã acum Vineri seara, când Jidani nu puteau sã vinã cãci la ei atunci se începe Dumineca. Regele a schimbat terminul pe Joi sara, fãcãnd prin aceasta și Jidanilor un mare favor. Anglia voește prin aceasta sã demonstreze contra Rusiei.

— **Alegere.** Ni-se scrie: În 18 Iunie v. (1 Iulie n.) s'a ținut alegerea de învățător în Recița-montanã. Ales a fost cu aclamațiune dl Petru Bandu. Felicitãm comuna bis. pentru alegerea nimeritã în acest loc espus al învățãmântului nostru.

— **Mulțumitã publicã.** Trista familie grãbește a aduce și pe aceastã cale sincerile sale mulțumiri acelor domni și doamne care au binevoit de a ne aduce condolențe și de a petrece pe bunul nostru tatã, bunic și socru Traian Unipan la cele eterne.

Familia Unipan.

— **Convocare.** Avem onoarea a Vã convoca la adunarea generalã constituantã a Institutului de credit și economii «Puiana» ce sã va ținea la 8 Iulie st. n. 1906, la 9 ore a. m., în Puiu, în casele dlui avocat Dr. Toma Ienciu.

Obiectele de pertractat sunt urmãtoarele:

1. constatãrea, cã asiguratul-s'a prin subscriere și plãtire, capitalul social;
2. deciderãrea asupra înființãrii sau neînființãrii societãții;
3. compunerea statutelor societãții;
4. luarea la cunoștințã a denumirii Direcțiunii din partea membrilor fondatori; sau la cazul, cã membrii fondatori nu s'ar folosi de acest drept, — alegerea Direcțiunii;
5. alegerea membrilor comitetului de suprãveghere;
6. deciderãrea asupra absolutorului membrilor fondatori,

Toți aceia cari nu au primit acest convocator sunt rugați a se considera prin aceasta de invitați. Pui la 12 Iunie 1906.

Cu deosebitã stimã
Membrii fondatori.

HACKENDRE architect, cu dipolmã și mãestru în zidar.

Cancelarie specialã: Arad, strada Kápolna nr. 4.

tință, că în anul școlar 1906/7 va împărți două stipendii de câte 300 cor. acelor industriași tineri cu apartinența în acest comitat, cari au absolvat cu bun succes trei clase la vre-o școală industrială de învățacei și doresc a se perfecționa în meseria lor la o școală de specialitate aflătoare afară de teritoriul acestui comitat.

Dintre concurenți cu cvalificație egală vor fi preferiți (vor avea întâietate) aceia, cari au frecventat și au absolvat cu bun succes vreun curs de învățământ special industrial în comitatul Sibiiu.

Stipendiștii se îndatorează la finea cursului să arete comisiunii economice comitatene într'un raport amănunțit, cum au întrebunțat timpul la respectiva școală, căruia să-i alătore și atestatul primit la finea anului spre a documenta sporul. În rugare trebuia să se amintească hotărâți, că suplicantul are cunoștință de aceste îndatoriri și că se supune lor.

Petițiunile provăzute cu documentele de lipsă (atestare despre apartinență, atestat dela școala industrială de învățacei și dela cursul de specialitate industrială), timbrate în regulă (dacă la petiție se alătură atestat de paupertate (sărăcie) comunal, suplica nu trebuie timbrată), scrise cu mâna proprie și adresate către comisiunea economică a comitatului Sibiiu au să se aștearnă cel mai târziu până la 15 Iulie n. c. vicespanului comitatului Sibiiu.

Atragem atențiunea celor pe cari o privește asupra acestor stipendii.

Comitetul «Reuniunea sodalilor români din Sibiiu.» Sibiiu, 19 Iunie 1906. *Victor Tordășian*, prezident. *Ștefan Duca*, notariu.

— **A 16-a expoziție de vite de prăsilă**, împreună cu distribuie de premii în bani, o va aranja «Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu» în comuna Săsciori (cercul Sebeșului-săsesc). Cu scop de a să face de cu vreme preparativele neapărate și să se asigure buna reușită a expoziției, comitetul central al Reuniunii agricole, s'a adresat către primăria comunală din Săsciori, cu rugarea să convoace o conferință a frunțașilor din comună și din comunele învecinate, carea pertractând asupra afacerii: să compună un comitet aranjator local, să statorească luna și ziua în care să se țină expoziția și să îndemne poporațiunea la buna îngrijire a vitelor, cu cari să participe la expoziție. Premii să vor împărți în sumă de cor. 280. *Nicolau Comșa*, preot gr.-cat.

— **Tineri uitați de sine.** La 1 Iulie a c. au ținut Ciangăii din comuna Gyorok — sub patronajul contesei Károlyi — o petrecere numită «*Tulipán estély*». La aceasta petrecere nu s'au rușinat a lua parte și «tulipântoșii» din Covăsânț, Teodor Baniciu și Nicolae Bâr; primul adjunct notarial și «*bun Român*», care cu începerea anului școlar voește a intra în teologie; iar al doilea, pedagog absolut care acum caută să fericească vre-o comună.

Îi și recomandăm pe acești tineri de mare speranță în atențiunea bine voitoare a marelui public românesc.

După «*csárdás*», fost-a și paprikás domnilor tineri?? *Clopotel*.

— **Banțele grecești.** «*Politische Correspondenz*» află că în urma reprezentărilor adresate de către Poartă puterilor, precum și guvernului grec de către trimisul Turc la Atena, cu privire la excesele bandelor grecești, guvernul grec a interzis din nou trecerea graniței pentru corpurile de voluntari ce se îndreaptă spre Macedonia.

Guvernul grecesc a interzis de asemenea în mod riguros formarea acelor corpuri pe teritoriu grec, ordonând autorităților dela graniță să nu permită în nici un caz formarea bandelor, cari trebuie să fie imediat împrăștiate, recurgând pentru aceasta chiar și la violență dacă e nevoie.

De asemenea guvernul grec are de gând să distitue pe acei șefi de poliție din Tesalia, cari dispuneau de îndestulitoare asistență militară, s'au arătat prea blânzi în urmărirea bandelor.

— **Tulipântoși!** Dumineca trecută tulipaniștii au ținut un mare tãmbãlau național în Gyorok. Intre mulțimea Jidovilor tulipaniști ce erau de față, a luat parte la acest tãmbãlau și tinãrul român (?) de mare speranță din Cuvin, *Moncza Gusztáv*, student în filosofie dimpreună cu frațele său vestitul notar *Moncza György*. Ambii aveau rolul de arangeri și astfel purtau la braț o pantlică tricoloră maghiară de o palmă de lată. Seara s'a dat și un «Concert» cu concursul tinãrului student român. Intre tulipaniști era și comitele-suprem al Aradului cu Dna.

Săraci bani români pentru cine să mai jertfesc! Fundațiunea fericitului «*Gozdu*» jertfește pentru acest tinãr an de an câte 6—800 cor. Iar el, iată cum știe răsplăti această frumoasă jertfă națională.

— **Petiție.** Comisia a patra a ținut Miercuri ședință sub prezidența dlui Haviar Daniel și a hotărât, ca petiția dată contra mandatului lui Dudits Endre o va pertractă în patrusprezece Iulie la orele trei p. m. iar la orele patru va pertractă petiția înaintată contra mandatului lui Alexandru Vaida.

— **Deputație la prim-ministru.** Sub conducerea deputatului *Ciocán Iános* s'a prezentat Miercuri în casa țării la ministrul-president o deputație de cinci inși în cauza stipendiilor de pe teritoriul nãsudã. Ce le-a făgãduit ministrul-president, nu se știe.

— **Se înmulțesc prinții.** Din Postdam se vestește îmbucurãtoarea știre, că Cecilia, soția moștenitorului de tron german a nãscut Mercuri un copil.

Moștenitoarea de tron Marți încă se plimbă și a primit audiență. Împãrãteasa înfãdată ce a primit vestea îmbucurãtoare s'a grãbit la patul moștenitoarei. Ea se simte foarte bine. Moștenitorul are 24 de ani, iar soția lui e de 20.

În cerurile diplomatice engleze se svonește, că nãnaș are să fie regele Eduard, care va și veni la botez.

În dietã vestea îmbucurãtoare a comunicat-o presidentul Kröcher și a cerut imputernicire dela deputați să felicite în numele lor, casa regală și pe moștenitor. Deputații au aprobat sculãndu-se dela locurile lor.

— **Anarhiștii.** Ziarul «*Kölnische Zeitung*», scrie, că un anarchist cu numele Rosenberg a călãtorit din prima Iulie din Seafle la Hamburg.

După ce a călãtorit din Seattle s'a telegrafat, că acest anarchist voește să atenteze la viața împãratului Wilhelm. Poliția a făcut perchisiție în casa unde a locuit Rosenberg și a găsit acolo mai multe bombe. Poliția caută să-l prindă.

— În Elveția s'a adus o lege asprã pentru pedepsirea anarhiștilor. Socialiștii însă au protestat contra acestei legi și protestul trebuia să fie subscris de treizeci de mii de inși.

Deoarece poporul e foarte indignat pentru cele făcute de anarhiști în străinãtate, socialiștii n'au putut adunã până la terminul prescrist decât douăzeci și opt de mii și astfel legea e validã.

— **Nenorocire.** Dumitru Sas din Ianoșda (Bihor) s'a dus zilele trecute la pădure cu carul după lemne. Când s'a reîntors, s'a suit în car deasupra lemnelor. În drum însă carul cu boi a trecut peste o groapă și în urma scuturării Dumitru Sas a căzut și a ajuns sub roate. Peste pieptul lui a trecut carul încãrcat cu grea povară și bietul om a murit la moment.

— **Bãtrãn sinucigaș.** În Pecica-vechie a găsit pe Farkas Imre spãnzurat în podul casei sale. Bãtrãnul era de 79 de ani. Cauza omorului e necunoscutã.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bãrbãtești. Arad, strada Weitzer (pãlatul minoritilor.)

— **Corecții pe hãrtie calitate foarte finã** 100 bucãți cu 1 cor. 1000 bucãți 9 cor se poate cãpãtã în Librãria lui *Ingusz J.* și fiul Arad.

— Atragem atențiunea cititorilor nostri asupra anunțului lui Frankel Jakab din Seghedin.

— Atragem atențiunea asupra anunțului lui *Dorn Jozsef*.

Atragem atențiunea onoratului public cetitor asupra inseratului fabricantului de sticle, Singer Armin și a lui Braun János din Seghedin, publicatã în numãrul nostru de azi.

— Atragem atențiunea on. public asupra anunțului *Singer* care-l publicãm în altã parte a ziarului.

— Atragem atențiunea publicului cetitor asupra anunțului lui *Leel Össy I.*

Din Dietã.

— Ședința de Joi, 5 Iulie. —

Se continuã discuția asupra rãspunsului la mesaj.

Giesswein Sándor polemizeazã cu *Polyt. Szikcsák Ferencz* (naș, slovac) vorbește despre legea de naționalitate, ce nu se executã. Aratã nelegiuirile făcute la alegeri, pãcatele sãvãrșite de cãtrã administrație. A fost mereu întrerupt în mod copilãresc de cãtrã câțiva deputați kossuthiști.

Prezidentul înzãdar îi roagã să fie în liniște, ei nu-l iau în samã. *Szikcsák*, cere revizuirea legilor politico-bisericești.

Primește rãspunsul la mesaj înaintat de *Polyt*.

Emödy polimiseazã cu *Polyt*, și vorbește violent contra preoților nostri, cari la alegeri — zice — au agitat contra Ungurilor.

Milan Hodja și *Kollar* indignați de aceasta calomnie i-a strigat lui *Emödy*:

— Asta nu-i drept, retrageți vorbele! Calomnie!

Milan Hodja: a voit să vorbească în chestie personalã, presidentul însă îi detrage cuvãntul.

Aurel Novac: vorbește despre chestia de naționalitate. Spune, că el urmãrește un scop să i-se deie poporului sãu posibilitatea de a trăi în mod omenesc. Pentru miseria în care se gãsește poporul românesc, poartã vina cãrmuirea, cãci a făcut tot felul de nedreptãți față de naționalități. *Poporul românesc e neîntrecut în iubirea de patrie, în vitegie și esemplar în ordine.* E nebasatã deci neîncrederea, ce se aratã față de poporul românesc. Primește rãspunsul la mesaj al naționalităților.

Ședința se încheie, și discuția se va continuã azi. Dupãce presidentul a ridicat ședința, deputatul Vlad îi face observãri, cãci a hotãrit terminul ședinței urmãtoare fãrã a întreba și pe deputați.

Ultime știri.

Mandatul lui Polyt. O revoltãtoare știre ne sosește din Budapesta. Se știe cã contra mandatului înflãcãratului naționalist s'a dat petiție. Din comisia care se va ocupa cu petiția înaintatã face parte și deputatul Olay. Joi Olay a declarat lui Polyt, cã-i va *nimici mandatul*.

— Și atunci, dacã nu i nici un motiv — întrebã Polyt.

— Voi naționaliștii sunteți — rãspunde

Perge és Rozslay utóda @
fabricã de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandã fabricație proprie de pluguri din cea mai bunã calitate. o o o

Pentru fie-care proț i-a rãspundere.

Magazin mare de grape, ciururi, crama, zdrobitoare de struguri și tãietoare de paie.

Olay — numai 24 și între ei cel mai popular și mai isteț ești tu. Fi liniștit, că vom afla mod cum să-ți *nimicim mandatul*. Polyt a spus vorbele aceste lui Zichy, ministrul a latere, care însă a dat din umeri și n'a răspuns nimic. Polyt cuprins de mirare a zis atunci:

— Trebuie să constat chiar cu nedreptățile, ce mi-se fac mie, că nu trăim în Europa.

Când cu forța vreau Ungurii să aflu nod în papură să mai încercăm o apropiere între noi și ei? În fața unor declarații, ca a lui Olay, deputații naționaliști să-și facă datoria.

Economie.

Arad, 6 Iulie 1906.

Starea sămănăturilor.

Ministerul de agricultură dă următorul raport despre starea sămănăturilor.

Timpul e schimbăcios și acum, cu toate acestea e favorabil în deosebi pentru sămănăturile de primăvară, mai puțin asupra celor de toamnă, cari în urma ploilor continue, au picat. Grindina, a bătut în mai multe părți.

Cât de mari sunt pagubele se va putea hotărî numai după călcarea grânelor.

Bucatele în multe părți sunt cu tăciune. Rapița e secerată, și n'a dat recoaltă îndestulitoare. Vremea a fost pricioasă pentru plantele din grădină.

Viile nu vor fi roditoare în toate părțile, ploaia continuă a stricat foarte mult.

Cu toate că în mai multe părți sămănăturile au fost nimicite, raportul ministrului de agricultură ne dă date îmbucurătoare, cu mult mai îmbucurătoare decât în anul trecut. După acest raport, se așteaptă grâu 42.87 milioane măji metrice săcară, 13.74 milioane, orz 12,60 milioane, ovăs 11.32 milioane.

Stărpirea furnicelor. Furnicele, pe cât ne sunt de nesticăcioase, ne pot deveni foarte neplăcute prin aceea, că năpădesc cămara cu bucate, ba intră chiar și în chilia unde locuim. Fiind foarte nesățioase, ne folosim de impregiurarea aceasta, ca să le putem prăpădi. Le adunăm adică prin aceea, că pe padimentul localului cercetat de ele așternem o răză muiată în apă îndulcită. Furnicile, fugind încoace și încolo, îndată vor da de răza udă și apoi se adună cu toate pe ea spre a o linge. Când răza s'a umplut de furnici o ridicăm cu ele cu tot și o aruncăm într'un șofeu cu apă, unde furnicele se înecă. Răza o muiăm din nou în apă dulce și o punem pe locul de mai nainte. Procedura aceasta o repetăm atâta vreme până când furnicele vor fi stărpite cu desăvârșire. Bine înțeles, aceasta nu o putem ajunge decât într'un timp de mai multe zile.

E de lipsă mai departe să aflăm, de unde ies furnicile, adică unde le este mușinoiul. Acesta, dacă e în apropiere casei, în grădină, și dacă ne putem apropia de el, trebuie să-l prăpădim deodată. Aceasta o putem face mai ușor cu țimpor (pucioasă), anume așa că facem cu un băt o gaură în mușinoi, turnăm în el 50—100 grame de pucioasă, apoi astupăm gaura, eventual aruncăm și 2—3 lopeți de pământ pe mușinoiul, îl dripim bine și îl stropim cu o cănată de udă, ca aburiu pucioasei să nu evaporeze așa iute.

Uneori însă mușinoiul nu e în loc liber, ci chiar în chilie, bunăoară sub padiment. În cazul aceasta nu ne putem folosi de procedura cu pucioasă. Nici nu e conștient. Deci nu ne rămâne alta, decât să desfacem padimentul și mușinoiul să-l delăturăm. Furnicile deodată vor începe a roși și ușor le putem prăpădi cu apă feartă. După ce am stricat astfel mușinoiul, trebuie să ne grăjim, ca în padiment și în pereți să nu rămână crepături: dacă sunt de acestea, le astupăm cu ghips ori cement, ori batem lătezi subțiri printre ele. Tencuiala (malterul) de pe pereți trebuie să

fie totdeauna corespunzătoare, adică deplină și necrăpată.

O procedură nouă pentru conservarea ouălor. Ouăle proaspete se pot conserva luni de zile fără să-și piardă gustul lor bun, dacă le întinăm în o soluțiune de dextrină, apoi le uscăm și învăluindu-le în hârtie, le pachetăm într'o ladă, care o așezăm într'un local răcoros și scutit de ger. Soluțiunea de dextrină să fie subțire, ca ouăle să fie îmbrăcate cu o pătură numai așa de groasă, cât este pătura de gumă pe marcele postale. Pentru o sută de ouă ajunge, dacă topim dextrină de 10—20 fileri. Dextrina se capătă în orice droguerie sau farmacie (apotecă).

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 5 Iulie.

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7.63 — 7.64
Secară pe Octomvrie	7.92 — 7.93
Orz pe Octomvrie	6.50 — 6.51
Cucuruz pe Iulie	6.21 — 6.22
Cucuruz pe 1907	5.67 — 5.68
Grâu pe Aprilie 1097	6.62 — 6.63

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	7.63 — 7.64
Secară pe Octomvrie	6.92 — 6.93
Ovăs pe Octomvrie	6.50 — 6.51
Cucuruz pe Iulie	6.20 — 6.21
Cucuruz pe 1907	5.65 — 5.66
Grâu pe Aprilie 1907	6.61 — 6.62

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15.00—15.20
" 79—100 "	
Secară: 100 "	11.60—11.70
Orz: 100 "	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	15.10—14.20
Ovăs cernut 100 klgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 "	13.00—13.10
" vechiu 100 klgr.	

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
" " mic	160.—
" brut " mare	156.—
" " mic	158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Posta Redacției.

Nic. Sârbu, econom, Silagi. Trimite-ne poezii populare și publicăm bucurosi.

Posta Administrației.

Teodor Chindea, Toracul-mic. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.
Ioan Cosma, notar Nagy-Ludas. Am primit 5 coroane ca abonament până 1 Octombrie 1906.
Nr. Ab. 92. Abonamentul e plătit până la 15 Maiu 1906.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufer de acest morb în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, doare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „spiritul de păr PETROLIN”, despre ce prin epistole de recu noștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avantajos ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricăcioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **KORANI** și **WACHSMANN, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate capătă și în prăvălia de toalete alui Hegedüs Gyula.

BUFFALO BILL.

Accentuăm că în spectacolul lui Buffalo Bill numit Wild-West (apusul cel sălbatic) care va sosi în zilelele acestea, reprezentațiile să vor țineă supt cerul liber și în ori-ce împrejurări, fie pe ploaie, fie pe soare.

Marea ceată a colonelului Cody, Cowboy-ii, Indianii, Cazacii, Arabii, Mexicani, Japonezii, Vânătorii, aruncătorii cu arcanul, ostașii și toți ceilalți învățați cu ori-ce tempestade. Acești bărbați crescuți în natură sunt nepăsători față cu ploaia și cu soarele. Dimpotrivă locul destinat publicului va fi acoperit, iar spectacolul se va petrece supt cerul liber. Arena va fi lungă de 440 de urme și lată de 185 de urme. Pentru a ne închipui mărimea acestui spectacol, trebuie amintit că a fost trebuință de 3 trenuri speciale pentru transportarea lui. El cuprinde 800 de persoane și 500 de cai, 100 de Indiani din America de nord, multe căpetenii de ale semiințțiilor indiene cu nevestele și cu copiii lor.

Metodul aplicat în Paris la vânzarea biletelor încă a contribuit mult la celebritatea lui Wild-West. Toate să fac în cea mai mare orânduială. Fie-care privitor își are locul său destinat, căci nu să liberează un număr de bilete care să întrecă numărul locurilor.

În Arad vor fi trei reprezentații:

Marti în 10 Iulie două reprezentații.

Mercuri în 11 Iulie una după prânz.

Reprezentația de seară nu se deosebește deloc de celelalte.

BUFFALO BILL'S
WILD WEST

► **Intâlnirea celor mai îndrăzneți călăreți din foată lumea.** ◄

Colonelul W. F. Cody (Buffalo Bill) director

BUFALO BILL ca fântaș călare din fuga calului

100 de Indiani din America-de-Nord.

Un mare spectacol în mai multe tablouri:

Lupta dela „Little Big Horn” sau apărarea din urmă alui CUSTER.

Două reprezentații pe fie-care zi în ori-ce vreme.

Dupăprânz la 2 ceasuri. Seara la 8 ceasuri

Casa la 1 și la 7 ceasuri seara.

Numărul cel mare de ușieri conduce pe fie-care la locul său. Prețurile variază între 2—8 coroane.

Mare parte din bilete să vinde foarte ieftin

Locul întâi 2 cor. Locuri numerotate 4 cor.; locuri rezervate 5 cor. Un loc în lože 8 cor. Copiii supt 10 ani plătesc jumătate

Bilete pentru locurile de 5 și de 8 cor. să vind dinainte, înainte de prânz la 9 ceasuri la Krausz Paulin în palatul Teatrului.

In 9 Iulie la Timișoara și în 12 la Bălgrad (Aiba-Iulia).

Avis!

Avem onoare a cunoștința onoratul public, precum și pre stimații noștri clienți, că din cauza ridicării chiriei prea mare de prăvălie

de la 1 August

suntem siliți a ne strămuta prăvălia noastră de acum **din Andrassy-tér 22**

în Szabadság-tér nr. 14

„LA CIZMA ROȘIE”

(lângă fostul PORTER).

Având în vedere și mai departe a servi onoratului public cu marfă bună și prețuri moderate, rog totodată a lua la cunoștință strămutarea prăvăliei și a ne da și mai departe sprijinul D-Voastru.

Cu stimă:

Iustin Olariu

conducătorul Societății Călțunilor
Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA”

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oncuruz, ovăș, vișnea, plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuțele mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA” în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, secăra, ovăzul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA”

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

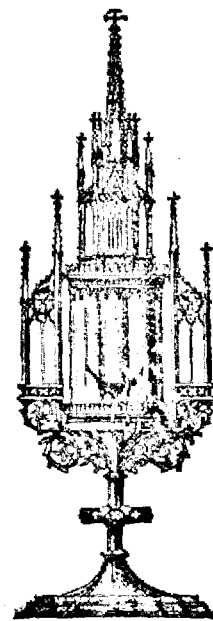
Aranjament complet pentru
efectuarea de iconostase (tâmpale), tronuri, jețuri, strane, chivoturi, răpizi
și ori-ce alte lucrări de lemărie în bisericile noastre de rit oriental.

Schițare și efectuare
de planuri după comande, mobile și tot felul de

instrumente de școală, bănci, table, catedre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanția desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Inainte de a cumpara cafea,
va rog faceți o probă de cumparare de
cafeaua prăgită de Palermo

ce atât pentru cafeaua cu lapte, precum și pentru cea neagră e ceva fenomenal de fină, gustul și mirosul e neîntrecut, nevătămătoare pentru nervi și pe lângă toate acestea e foarte spornică și bogată. In toată săptămâna prăire proaspătă de două-ori; împachetare de 1/4 și 1/2 klgr. se poate căpăta exclusiv
la băcănă lui

Dürr Gusztáv
ARAD
vis-à-vis cu primăria orașului.

Feriți-vă de commis-voiajuri. Fie-care pachet e provăzut cu numele firmei mele și cu sigilul meu de cusutor.

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților nostri mușterii, că din cauza mării chiriei ne-am mutat prăvalia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

in strada József főherczeg nr. 11
casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local inchiriat cu mult mai ieftin, ca cel de până acum, suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientelă cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Tsa

„La plumbul vânăț“ — József főherczeg-ut nr. 11.

● In mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4. (Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite
căruțe noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, săunii, etc. etc.)

Catalog ilustrat în cinstre și fără porto.

Farmacia „MARIA AJUTĂTOARE“
a lui **JAHNER RUDOLF**
Timișoara-Fabric, Str. Principală 70.
Discretă și zilnică expediție cu posta. ☎ Telefon 476.

„JAHNER“
Cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de infirmității, sgrăbunțele și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.
1 tegulă . . . 1 coroană.

„Jahner“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la băluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă înecăturile și e cu totul nestrecătoare. In culorile: roză, alb și crem.
1 cutie . . . 1 coroană.

„Jahner“ săpun. 1 bucată 60 de bani.

„Jahner“ pastă de dinți. 1 doză, 1 coroană.

„Jahner“ apă de gură. Bună pentru dungi scorburși și gingași burgesti.

„Jahner“ esență de păr. Excelenta pentru înălțurarea mătrei și contra căderii părului.

„Jahner“ pomadă pentru creșterea părului.

„Jahner“ vâpseală de păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond parul sur și cărunt. Nereusita colorării e eschisă. La colorare se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vopsescă (negru, brunet ori în băl).

„Jahner“ apă blondină. Pentru a vopsi în brun scurt, în băl aurii, parul blond, roșu, chisr și brunet ori negru.

Fluidul sentru - reumatism și gic, al doctorului Hoffmann.
Medicament folositor de ani îndelungați împotriva gicului, reumei, durerii de nervi, levrăgici, reume, durerii de mușchi, exudate, ischias, scrintrea membrilor, înțepirea mușchilor și coardelor, schăvirei și a durerilor din crucea spinării. 1 sticlă, 80 bani.

Tusa. Bomboanele lui Dr. Oppolzer.

Mijloc foarte bun contra catarului organelor de respirat, contra tusei și a gădălii la gât, a catarului de plămâni, a grelei respirații. 1 cutie 80 b.

Pilulele curățitoare de sînge ale lui Dr. James.

Pilulele acestea curătesc sîngele, înteză activitatea intestinelor și ajută lucrarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, fierca stricată și rămășetele rămase dela alte boale. 1 cutie 80 bani.

Balsam Dr. James.

Balsamul acesta încălzește rîna și sîngele îngreunat, depărtează a creala, negma și firea superficială și prin aceasta produce o misture proaspătă, prin umare aduce și misturea rînzet (stomacului) în misture nouă și pofta la mîncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vîrșele, aporetse activitatea intestinelor, delatara bulicarea din stomach, anacăție în greață, durerea de cap și amățala. 1 sticlă, 80 de bani.

Unsoare de rîie, — a prof. Kaposi.

Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rîie, ci și la tot felul de ecresenții de ale pielii. 1 tegulă, 1 coroană.

Preservativ pentru galite.

Mijloc probat contra epidemului gîmilor, gîștelor, rațelor, curcilor, etc. Prețul unui pachet: 1 cor. 40 bani.

Blister (unsoare roșie engleză) contra inflamațiilor cronice dela mîchieturi, a cărnei moarte și a deteriorărilor de picioare și tot soiul de boale de oase.

1 teg. mică 1 cor., 1 mare 2 cor.

Unsoare de umflături.

Cu adevărat unsoare folositoare la cucerile de gogoase, buretele de gogoase, la umflături de boala apei, rane de scriștintit, apînderea pieței, de oase, etc. 1 tegulă 1 cor.

Prav de cai.

Contra tusei, ofitei și sgarcilor, mai departe contra catarului, lipsei de apetit, etc. 1 pachet 80 bani.

Prav an de vite.

Contra tusei, relei misturii, lipsei de apetit, pentru curățirea sîngelui, și la vaci pentru îmbunătățirea lapteului. 1 pac. 80 bani.

Prav de rîie.

Contra rîiei și dioritelor boale ale animalelor de casă. 1 pachet, 60 bani.

Balsam de rane.

Pentru rane și fisurile rău granulate, invecitate și alte diferite rani. 1 tegulă 1 cor.

Prav de porci.

Recomandată la lipsa de apetit, provocată de reaua misture, mai departe contra tusei și a viermilor lăuntriți precum și pentru curățirea sîngelui. 1 pachet, 80 de bani.

Pentru înconjurarea corăcărilor numai „Preparatele lui Rudolf Jahner“ iesite din farmacia sa au valoare! și se pot căpăta la

Farmacia „MARIA AJUTĂTOARE“ a lui R. Jahner, Timișoara-Fabric, Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

Strada Principală numărul 70.

AVIS

In Arad cea mai veche impletitorie de coșeri și scaune de nueli
In strada Kossuth nr. 64.

La magazinul meu se găsesc coșeri de căldorie pe piață și de haine în ori-ce mărime. Impletire de scaune nuele în prețul cel mai ieftine se pot repera și primesc spre repera ori-ce lucru ce cade în bransa mea. Cu stimă deosebită:

REDERMACHER JÓZSEF
implător de coșeri
strada Kossuth nr. 64.

Scutit prin lege: ori ce imitațiune și reproducere oprită.

Necunoașterea legii nu e scuză.

Judele: Osânditul, d-ta ț-ai prăpădit banii până la ultimul crițar, pe lucrări de nimica, deși trebuia să știi, ca ori și care, că numai balzamal și unsoarea Zentifolie a lui Thierry singură e un mijloc sigur în toate cazurile precum dovedesc aceasta nenumărate scrisori de mulțămită.

Părătul: Durere m'am lăsat sedus de multe ori și am folosit mai multe balsamuri falsificate și mijloace nefolositoare, ce mi-s'au recomandat, ceea ce im pare rfu din toată inima.

Judele: Necunoașterea legii nu e scuză. Pentru ce nu ț-ai procurat d-ta broșura cu dovezi nenumărate dela apotheca lui Thierry, ce se dă gratis.

Părătul: Durere n'am știut nici asta.

Judele: Sub condițiunea, că vei procura-o aceasta, de-a astădată ești achitat pentru negliğința de a griji de sănătatea d-tale și acelor din casă. Peste tot în viitor să te ferești de ori ce lucrui falsificate și să ții tare numai la balsamul lui Thierry, ca singur mijloc sigur. Legile sanitate doresc, ca să le ținem strict și ori ce căcare a lor se pedepsește asupra sau prin morb sau prin slăbiciune. Balsamul lui Thierry străntu ajutorul omenimii bolnăvicioase și lecuiește ori ce boală. Și d-ta nu mai ai de suferit, decât îl ții în casă în totdeauna și-l folosești.

Balsamul lui Thierry este un mijloc fără păreche contra tusei, catarului, durerii de pept, tuberculosei, a inflamantii de gât, a răgușelii, a bronchitei, a durerii de plămâni și de ficat, contra sgarciurilor de stomac, a colicei, a perturbațiilor în rînză, și mai ales contra influenței. Prețul: 12 sticle mici sau 6 duple, sau una mare cu patent 5 cor. franco.

Unsoarea Zentifolia a lui Thierry ste un non plus ultra pentru ori ce rane vechi, inflamațiuni, boale de piept, orbanț, copturi și umflături, buboae, vătămături, beșicături și ori ce boală de piele la prunci.

Aceasta unsoare inmoie și depărtează ori ce corp străin, ce a pătruns în trup, ca țeruse, glăji, țanduri, nisip etc. fără durere, împiedică inveninarea de sînge și face superfluă ori ce operațiune împreună cu durere.

Prețul la 2 doze francat 3 cor. 60 fl.

Broșura cu mille scrisori de mulțămită se trimite ori și cărui gratis și franco.

Se spedează numai pe lângă plătire înainte sau rambursă. Se capăta la apotheca A. Thierry la Pregrada la Rohits-Sauerbrunn. La noi se află în I. Török și Dr. I. G. L. Egger în Budapesta. L. Vértés în Lugos.

Cămeși pentru bărbați, gulere, manșete și cravate.

Radó Sándor, Arad, Forray-u., casa Lukács (colț).

Înștiințez pe p. t. publicul de dame, că am preluat magazinul de corsete al firmei **FRĂȚII BRASSAY** și până ține le vînd cu preț reduse.

Au sosit toate noutățile de toamnă și iarnă cele mai elegante și de lipsă țesături, precum și negre — asortiment mare.

Foarte mare asortiment de flanelă și barchete ce se pot spăla.

Tot felul de ornamenticale și căptușeli.

Serviciul prompt și conștientios.

Bine-voitorul sprijin al onor. public, îl cere cu deosebită stimă:

Rado Sándor.

Pînză, șifon, canvas și rufe de pat.

Ciorapi, mănuși și batiste

Mătase, cîrpe de Berlin și saluri

Amun!

Remediul cel mai bun în contra răcelei, tusei și a guturaiului este **Ceaiul pentru piept** de **Szászkabánya!** — Să poate afla la farmacistul: **Dr. Béla Odor, din Szászkabánya** (com. Krassó-Szőreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

Cel mai bun
prav pentru insecte

pentru nimicirea purecelor, stănițelor, muștelor și a altor insecte.

Tabakó

admirabil prav contra moliilor, efectul deja după o zi întrece pe cel al naphtalinului.

Jumătate klgr. 50 fileri.
Un klgr. 1 cor.

Se poate căpăta

— în Arad și jur —

numai la drugheria și parfumeria

Vojtek és Weisz
ARAD

INTEVEIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pen-
tru comitat și
oraș nr. 498.

Szubotha

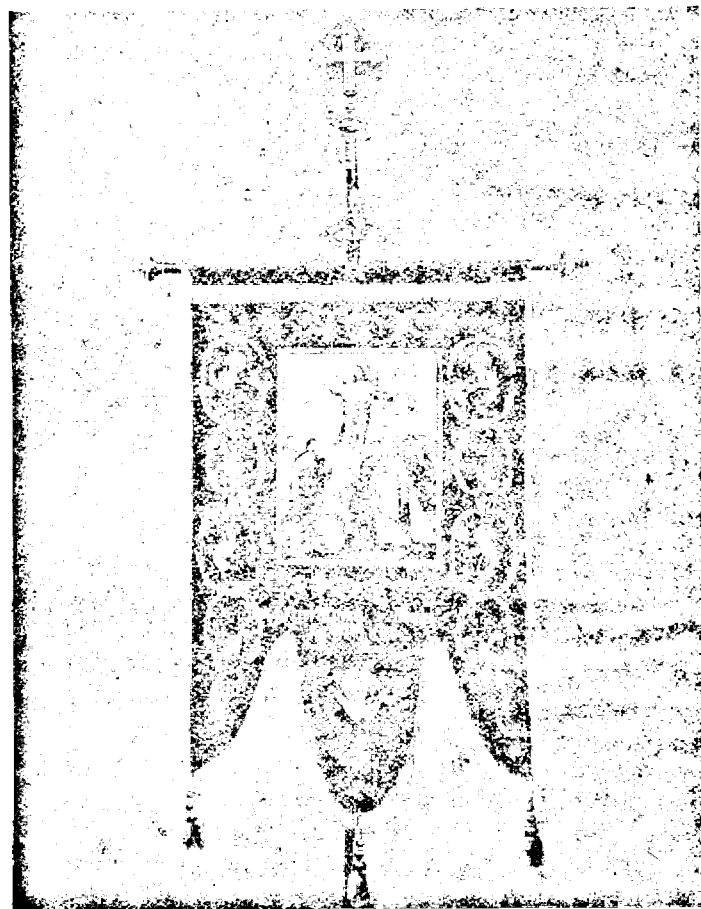
Sándor

pregător de
odăjdii și adju-
turi bisericesti

croitorul
teolog epis-
copești din
Cenad, lifer-
rantul Excel.
Sale episcop.
Dessewffy
din Cenad

TIMIȘOARA-
GETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimei cât și a aceloră, cari voesc se cumpere pentru bisericii capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajustări bisericesti

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea adjus-
tărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servesc bucnos cu catalog bogat
ilustrat.

Dacă voești să fii frumoasă

să folosești

crema de lăcrimă a lui Vasváry
ce are efect mare și sigur.

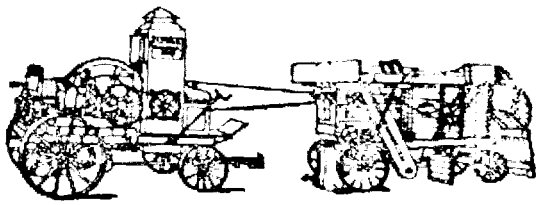
Nu conține materie unsuroasă,
e compuz din alifii inviolabile.
Se poate folosi și ziua! Face să
dispară petele, urmele de vărsat,
crețelele, arsura de soare și tot
felul de morburii de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lăcrimă 1 cor.
Prav de păr de lacrim. cutia 1 20 ..
Sapun de lăcrimă, bucata — 70 ..

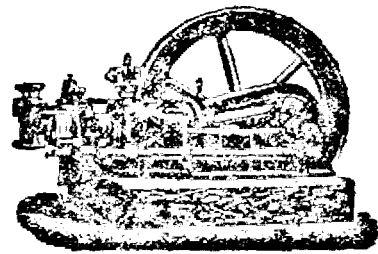
Se capătă în farmacia lui
VASVÁRY ELEMÉR
în Hódmezővásárhely.

LEEL ÖSSY IMRE

turnătorie de oțel, fer și metalurgii și atelier de reparări de mașini
Timișoara-Iosefin, Strada Pacsirta nr. 4.

Primesc

transformări de triere, automate pentru arat, ș. a. lampe de acetilen și tot felul de mașini de macinat, mașini de fabrici cu ajustare deplină, apoi tot felul de lucrări de dulgherii și raparaturi de mașinării.

Fabric

mașini pentru sămanat și pus
de cucuruz

greble de fân, pluguri
și prese de vin.

Espedez

mașini de abur, cazane, apaducte și pompe pentru fântâni, apoi fer, oțel și și metal turnat în formă brută ori prelucrată după orice formă și desemn.

Cumpăr ori schimb
mașini vechi, fer bătrân și ori ce fle de metalurgii.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA
DE CLOPOTE

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote -- alui

ANTONIU NOVOTNY

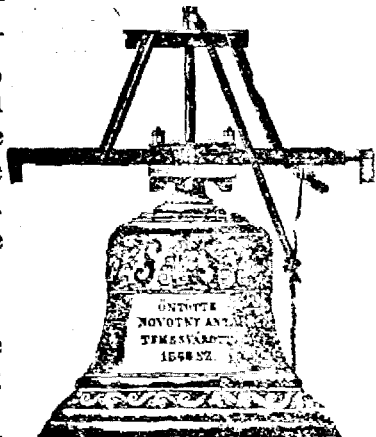
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă. precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rinduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adinc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur preum și onor. mei clienți, că am cumpărat

orăvălia de ghete a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară musica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre

restaurantier.

ATENȚIE!

Cel mai vechiu și bun magazin de mașini din com. Ciănad
a lui

Glück Samu

MAKÓ.

Life-rează Mașini de sămanat după cel mai nou metod,
15 serie 200 fl., ● 17 serie 210 fl., ● 19 serie 225 fl., ● 21 serie 240 floreni.

Cea mai nouă bicicletă pentru armată „METEOR“ tare cu 65 fl.

Mașini noi de cusut „SINGER“ 80 fl.

CIURURI, TRIERE, MORIȘTE, pluguri de oțel și alte instruențe pentru economie.

Curele și oleuri pentru mașini, unsoare de mașini pe lângă prețurile cele mai ieftine și pe lângă condițiile cele mai favorabile de plătire.

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta Eli-
sabeta“
— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermacetic »Sf. Elisabeta« cu efect sigur asupra pielii, precum și contra pistruilor ca mijloc de înfrumșetare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fleri.

Pudră »Sf. Elisabeta« (roza) articol admirabil pentru menținerea frumuseții, de tot inofensiv. Se poate căpăta în coloare albă, roză și crem: — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți »Sf. Elisabeta« recomandabil în special celor cu dinți răi. Rămânește gura, întărește gingiile, sistează durerea de dinți și oprește stricărea dinților: — un flacon 90 dl.

Apă de iorgovan pentru frumusețe »Sf. Elisabeta« Articol foarte iubit de dame. Se poate căpăta în coloare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei »Sf. Elisabeta« Leac cu efect sigur contra reumei, răcelii, ischias, deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirit pentru păr »Sf. Elisabeta« Sistează căderea părului și formarea de mătreasă o împiedecă radical. — Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte undulos. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept »Sf. Elisabeta« contra tusei, troahnei, frigurilor de stomac și boalelor de gât. — o cutie 30 fleri.

Eter pentru bățături. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce bățuire a pielii, ori bățături. O sticlă o de ajuns pentru delăturarea celor mai mari bățături. — O sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară și străinătate, medicamente pentru animale, pentru porci, vite și galițe.

Cancelarie specială pentru mică industrie

Áron és Társa

Cancelarie centrală **BUDAPEST** IV., Muzeum-körut 7. IV., Magyar-u. 8—10.

Filiala **ARAD** Strada Deák Ferencz nr. 42.

Intemeiată în 1903.

Telegramă: K.M.I.

Pregătește: planuri, preliminar, desene, descrieri speciale.

Dă sfaturi speciale: în specialitatea industriei de fier, metal, mașini, lemne, apoi electro-chinică, chimie etc.

Aranjamente de mașini și ateliere. Desemne de atelier.

Construirea mașinilor, măsurări și controlări.

Planuri pentru apaducte, încălzit, luminat și industrie de artă, reproduceri și copii.

Executarea invențiilor.

Fabrică de mobile de fier și de aramă în Arad.

Am onoare de-a anunța pe domniile proprietari de vile și de grădini acum la începutul sezonului de primăvară că am un bogat asortiment de

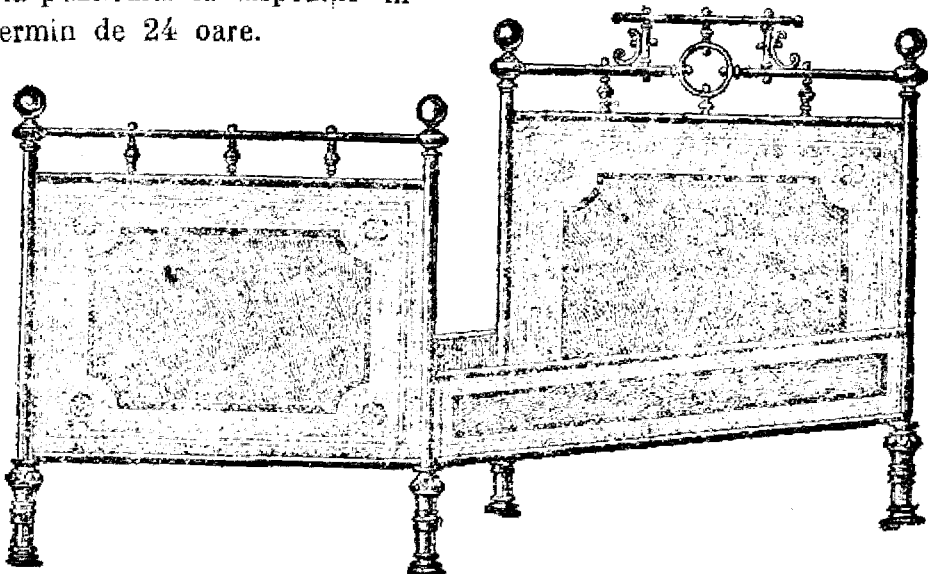
chioșcari de grădini, scune, bănci și umbrare

în execuție excelentă și plină de gust, cari în ani de zile și să efectuiască în orice mărime și formă.

Instalări complete de cafenele și oteluri fabricatul propriu.

Mobile de fier și aramă și somiere pentru particulari în execuție admirabilă.

Trimit devizuri după dorința în scris sau șeful fabricii mele va sta publicului la dispoziție în termen de 24 oare.

Comande primește:

Fleischer Testvérek

FABRICA: Aulich Lajos-u. 14.

DEPOSITUL: Lázár Vilmos-u. (Palatul Földes.)

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuintează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiind-că are deosebită influință asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spîțaria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Mare atelier de reparafie

IN ATENȚIUNEA BICIGLIȘTILOR!

B I C I C L E T E

pe lângă foarte avantajoase depurizări în rate

Fabricațiuni renumite „Puch“, „Meteor“ și „Monarch“.

Magazinul de biciclete,
mașini de cusut sonerie,
institut de telefoane și
parafulgere a lui

Koch Dániel

Arad, str. Deák Ferencz nr. 42.
Magazin de lămpi și tot
felul de trebuincioase la
biciclete.

Numărul telefonului 440

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, țin garnitură de salon, salon bărbătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, dela prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efeptuesc în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluzii cu automat. —

Fiecare cumpere apă minerală numai „Répáti“ și să bea cel ce vrea se ajungă viață lungă și și d'acea pentru că face de prisos multe ape minerale austriace și străine.

„Répáti“

soroște din pământ săcniesc, într'o curățenie ide ală țipsită de baceile și conținând cu îmbelșugare fer.

Répáti, apă acră și univorsală este de un efect învierător și vindecător se folosește cu uimitor rezultat mai ales împotriva tusei răgușelii, stomacului, rărunchilor, ficatului și a boalelor de intestire precum și la boalele riniei, apoi contra reumatismului, anemiei și împotriva boalelor de pept și organelor de respirație și mistuire.

Cu **Répáti**, este o apă foarte plăentă și de un efec. toate că **Répáti**, vindecător admirabil este foarte leffinăt drep-aceea fiecare care-și prețuește sănătatea, ca boutură de, toate zilele, goală cu vin ori cu lapte să o folosească.

Répáti, se poate căpăta în ori care prăvălie de coloniiale și se expediază și la casa particulare-

Magazin exclusiv pentru Arad și ținut la

BOROS LAJOS

magazin și locuință: ÁRPÁD-TÉR No. 5.

La cumpărătorii din ținutul Aradului, la o comandă cel puțin de o ladă (50 de sticle) expediția la gara din Arad se face gratuit.

DIN SĂCUMÉ.

APĂ MINERALĂ DIN PATRIE.

Ciururile brevetate ale lui Dorn Jozsef

să potrivească la tot felul de mașini de treerat, pentru scuturat paiele la mașina curățitoare de jos etc.

Fiecare econom e dușmanul său propriu, dacă nu folosește ciururile brevetate ale lui Dorn, la mașinile de treerat, care-i rămâne în cinste după 3 zile de îmblătit.

Cu totul sunt în circulație cam 6000 de ciururi.

La îmblătutul din anul trecut a cruțat contele Wencheim pe moșia sa dela Csorvás de la 500 de clăi de bucate 247 de klg. de grăunțe față de ciururile de lemn, ceia-ce dovedește și „Societatea economică“ („Gazdasági egyesület“) din comitatul Bihor.

Furnizez pentru fabricanții din țară și străinătate.

Iau răspunderea pentru ciururile mele de bucate. Recomand încălzitoarele mele cele nouă, cari să potrivească la ori-ce mașină (sparher) cu cari să crușă 50% de material de ars, care dă căldură plăcută și trainică.

Cu prospecte și explicații mai detaliate servește

DORN JÓZSEF, atelier de mașini **Békés-Csaba**.

Primul institut sudungar de auritură artistică alui **E. I. SPANG**, auritor bisericesc, (casa proprie) Str. Gărei No. 10. **TIMIȘOARA** (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur București, și cu altele medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătirea de tot felul de lucruri în arta sa și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni, amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații de părete, etc.

SCHNEIDER

INTREPRINDERE PENTRU ASFALTARE ȘI BETONARE

ARAD, Piața Szabadság nr. 10.

EFEPTUESC: Pavagiu de granitto, terazzo, beton și asfalt, canalizari, acopereminte de beton, țitoare de apă, strășine, zidiri de beton sigure contra focului cu pervazuri de fer, transformarea locuințelor umede în locuințe sănătoase, lucrări de cement și beton.

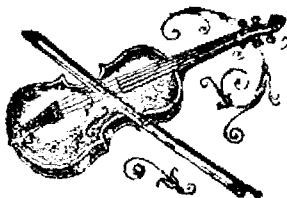
Plăci de cement și mozaic, plăci de pavagiu și table de gips.

Vinderea de cement în măsură mai mare și mai mică.

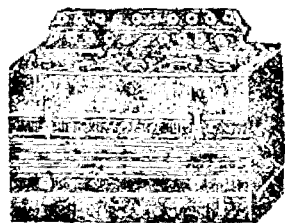
Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci** (violina secund) și **strune** și mai departe **clarinete, harmo-nice.**

Reparări se efeptuesc artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

E și în interesul D-Tale!

Dacă voești se cumperi, nu întârziă de a cerceta

magazinul
de stofe de haine pentru femei

a lui
HEGEDÜS ÁRMIN

care acum e sortat cu cei mai noi și mai la modă articoli.

Prețurile neintrecute de ieftine esclud ori-și-ce emulare.

Prețurile articolilor de reclam:

Un blous la modă foarte frumos și **o stofă**
pentru haine mtrul **33 cr.**

Ombree stofă pentru blous elegant și fin, re-
gele sesonului mtrul **65 cr.**

Ce nime n'are, o plapoma brilliantină
pentru două persoane, pân'acum **4 fl.**, acum **2-95 cr.**

Magazinul meu de stofă din patrie e de ajuns
pentru întreag comitatul Aradului.

Mare asortiment dintre 120 și 140 cmtri de stofă
se poate afla numai în prăvăliile din capitală.

Rog să priviți galantarul meu! Cere sprijinul on. public cu stimă

HEGEDÜS ARMIN

Arad, piața Szabadság nr. 17, vis-à-vis de cei 13 martiri.

Rog a privi galantarul vânăt!

Să sprijinim industria din loc!

Ioan Spanlang

Lăcătușier

ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătoarea sa ori-ce lucru ce stă în atingere cu această branșe, ca:

ferării pentru clădiri, mașini de fliert, porți, balcoane, coridoare, trepte, grilage, verende, scuturi, tablete în orice formă, Sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soiuri de renovări.

Indeplinesc ori-ce comandă alt în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru tucrul făcut de mine primesc chezașia.

Cerind sprijinul onoratului public, rămân

cu stimă:

Ioan Spanlang,
lăcătușier.

Orice lucru, se indeplinește sub îngrijirea mea proprie.

Lucru admirabil! — Prețuri ieftine. — Serviciu prompt.

Planuri pregătesc gratuit.

Molnár Antal

măsar

Arad, Part-u. nr. 4 (Casa proprie).

Se recomandă onor. public pentru pregătirea a ori-ce fel de lucrări de lemn aparținătoare acestei branșe, precum:

mobile de alcouri, de prânzătoare, de salon, de cuină,
de grădini și de vile,

precum și spre **preșăfirea aranjamentelor de prăvălii, de birouri, de portale** și ori-ce fel de lucrări pentru **biserici** și alte **edificii publice.**

Comandele se efeptuesc prompt pe lângă prețuri convenabile și garanță.

Desemne și modele chimice se trimet la cerere.

Unde se adună Români ? La hotelul „Vulturul negru“

din strada Boczkó (spre calea Cetății)

care e aranjat din nou în modul cel mai modern, cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întâlnire al
inteligenței române în deosebi ?

In restaurantul hotelului
»Vulturul negru« al lui Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat ?

In restaurantul »Vulturul
negru« al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi ?

In restaurantul »Vulturul
negru« o o o o o o o o

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări ?

Tot la »Vulturul negru«, la
restaurantul lui Ign. Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cârnași proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!

In atențiunea Onoratelor Dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din loc
și provincie, că în Arad, piața Libertății No. 11 (lingă Porter
Vilmos) **am deschis** după modelul atelierelor parisiene,

o confecțiune de haine femești

de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primește spre efectuare ori-ce lucru ce se ține de această branșă,
precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și
alte de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă
până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lingă
prețurile cele mai moderate și pe lingă serviciul cel mai prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

Cerând sprijinul onoratului public — rămân cu deosebită stimă:

HUPPERT HENRIK

Confecție de haine englezești — Arad, Szabadság-tér 21 (casa Lengyel).

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul ferat china

al farmaciei
Rozsnyay
Mátyás.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului

are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea
părului; apără părul de rupere și-i dă o strălucire
mătăsoasă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Sirope pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 fileri.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spițeria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad

Szabadság-tér.

Prăvălie de perii, articole de toaletă și parfumerie.

Perii de haine, de păr, de dinți, de unghii, ect.
de toate soiurile. Lustruitoare de odăi, mășuri
de perii și tot felul de articole de perii de casă
și pentru gospodărie. Bureți, articole de piele
de cerb pentru curățat. Coșuri de poame, de
flori și de voiagiu, în mari assortimente, etc.

Hegedüs Gyula

Prăvălie de perii, parfumerie,
articole de toalete și frizerie,

ARAD, — ANDRÁSSY-tér 15.

Diferite soiuri de parfumerii veritabile franceze,
pudre, creme pentru față, articole de curățatul
unghiilor (Garnituri manicule), ape de dinți, pra-
furi de dinți, săpunuri de spălat, ace de păr-
pieptene veritabile de broaște țestoase și de os
de elefant, corn și cauciuc, articole de piele și
geamantane mici de mână, fine, pentru dame.
Articole de oțel de Sollingen sau oțel englezesc.

Articole de tot soiul veritabile franceze și tot felul
de articole de gnat, apoi bandage, etc. etc. etc.

Prima întreprindere de fabricare de sticlă în Seghedin

Diploma de aur la expoziția
din H.-M.-Vásárhely, ținută în
anul 1904

TELEFON Nr. 438

Medalie de argint la expoziția
generală din H.-M.-Vásárhely
ținută în anul 1904

SINGER ARMIN

PRĂVĂLIE:

DEPOSIT:

Tisza Lajos-körut 48 • SZEGED • Strada Jókai nr. 3

Magazin de sticle în table. ● Magazin de oglinzi în table.
Fabrică de sticlă și oglinzi aranjată în electricitate.

Diferite forme de firme pentru medici și avocați.

Sticlărie de lux pentru ferestri de salon și biserici în eze-
cuție artistică.

Decoratie de mobile în stilul cel mai nou și în toate culorile.

Facerea de galantare la edificii și prăvălie.

Primește spre tocmire vechi oglinzi. Primește lustruire de sticle și
ori ce lucru din branșă mea.

Telefon pentru oraș și comitat
387.**BRAUN N. A.**Telefon pentru oraș și comitat
387.

deposit de vopseli

Boros Béni-tér nr. 9 : A R A D : Forray-utca nr. 7.Cel mai bun isvor de **Vopsele, • lacc, • oleiuri, • Carbolinenm.**
cumpărare tot felul

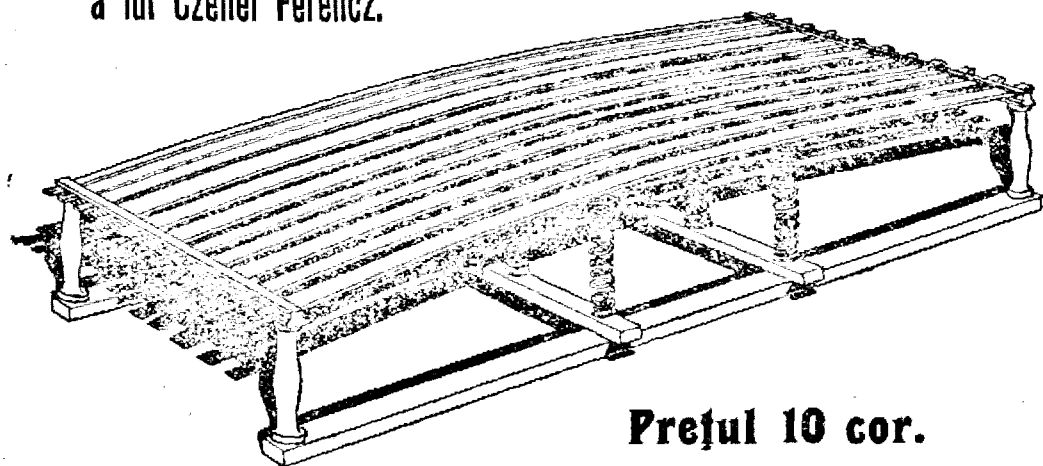
Comandele din provincie cu reîntoarcerea poștei vor fi arangiate.

Cumpărătorii cunoscuți vor primi mare favoruri. Singurul pregătitor în Arad de vopseli pentru sobe.

Se poate căpăta numai la pregătitor.

Cere binevoitorul sprijin: **BRAUN N. A.**

Samiera „REFORM“

adaptată și brevetată
a lui Czeiler Ferencz.

Prețul 10 cor.

Avem onoare a atrage binevoitoare atențiune a p. t. public a supra samierei „REFORM“ mai sus desenată.

Această samiera „REFORM“ după mulți ani îndelungați folosită, escludând orice nedumerire, s'a adevărit, că e foarte rentabilă, căci e bună, țiuoară și practică.

Pe lângă toate acestea samiera „REFORM“ e foarte ieftină, deci ușor se poate pune în țirculație.

Avantagiile acestui samiere „REFORM“ sunt următoarele: e ușoară (12 Kgr.), se poate ușor desface în părți singuratică și de către ori și cine în câteva minute se poate încheia, ce-i mărește valoarea și împrejurarea că e scutită de viermi și se poate ține în curetenie.

Impachetarea și magazinarea ocupă loc puțin, prin ce cheltuielile de enbalagiu și expediție sunt foarte mici.

Pe lângă toate acestea și alte avantagii neînșirate aici, samiera „REFORM“ e cea mai ieftină și mai țiuoară.

Ca P. D-ta să te convingi despre adevăritatea celor spuse de noi, recomandăm ca probă mai multe bucăți din samiera „REFORM“ și suntem infirma convingere că acest articole pe mai departe îl vei comanda numai dela noi.

Cu toată stima:

Gzeiler és SzathmáryFABRICĂ DE LEMNĂRIĂ ȘI MĂSĂRIE
ARAD. Str. Pöltemberg Ernő 7-8-9.

Nouă mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a onoratului public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

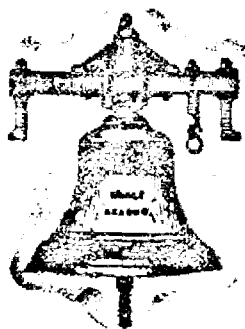
unde primesc spre efeptuire ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scâlzi și scaune pentru măcelărie, întărirea păreților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Friederic Mönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.**Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.**

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unu și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin- a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

Iacățuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluvii,
— — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efeptuire ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

Cele mai fine și mai elegante haine
pentru bărbați, copii

și cel mai potrivit și cel mai ieftin
 isvor de cumpărare pentru ori-ce îm-
 brăcăminte se află la

Moskovitz Zsigmond

Arad, Edificiul teatrului

unde e asortiment bogat și
 cel mai bun croi.

Trag atențiunea binevoitoare a P. T. preoți,
 precum dnilor teologi și pedagogi asupra îm-
 brăcămintelor

„Șaguna“

făcut de mine, ce se poate cumpăra exclu-
 siv numai la mine, precum și redingate și
 veste preoțești.

Ori-ce îmbrăcăminte cumpărată dela mine,
 se străformă după măsura corpului fără nici
 o plată.

Telefon-nr. pentru orași și comitat: 534
 întrebuintarea telefonului pentru P. T. puble
 e gratuită.

Comande din provincie se efeptuesc
 momentan.

Doamnelor!

Prăvălia mea din strada Deák
 Ferencz nr. 30 **am strămutat-o**
tot în aceeași stradă în celalalt
șir de casă nr. 2, lângă hotelul
 Vass. Cer încrederea onorațiilor
 doamne și pe mai departe. La
 mine se pregătesc corsete după
 modă și toate cele trebuincioase
 pentru a da unei femei o talie
 frumoase și elegantă.

Cei din provincie, pot cere în-
 drumări.

Cu toată stimă

Pilcz Irma, Arad

Deák Ferencz-u. 2.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături,
 de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de
 sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit
 mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară
 de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat
 sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică
 la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galite și
 păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru
 scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lu-
 crări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de piv-
 nițe și magazine de grăunte. Apărătoare de scintei la
 locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastic,
 de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în pri-
 vința ușurintei de a se ținea curat sunt foarte recoman-
 dabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pen-
 tru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din
 aceasta branșe — cu prețuri din cele mai moderate.

Cine vrea să cumpere ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii
 precum

în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în
 un asortiment bogat acela poate se căș-
 tige în prăvălia lui

Czernóczy Mihály

călțunar pentru bărbați și femei

Kossuth-utca nr. 67 și Boros Béni-
 tér nr. 2.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă pre-
 țuri moderate, trimițând cataloge mari ilus-
 trate. — Numai la mine se poate căpăta
 „Școala“ de cimbalmă, după care poate
 învăța foarte ușor ori și cine și fără pro-
 fesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil.,
 a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea ba-
 nilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

M a k 6 (casa proprie).

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare
 următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirliann Cor. 2.—	plus 10 fl. porto
„Povești și schițe“ de S. Secula 1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator“	0.50 „ 5 „ „
„Stropi de roșună“	1.— „ 10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50 „ 10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.80 „ 3 „ „
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu.	1.— „ 10 „ „

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix“.

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curței c-reg. austro-ung., reg. române și
 princ. bulgare

farmacist cercual în Korneuburg
 (lângă Viena).

Restitutions-Fluid de Kwizda

este apă de spălat caii,
 brevetă ces.,-regală.
 O sticlă costă 2.80 cor.
 De 40 de ani se fo-
 losește în staulele de
 curte, în grajdurile mai
 mari ale singuraticilor
 și în ale miliției ca în-
 tăritor excelent, la în-
 țepenirea mușchilor,
 etc., la adreșări are re-
 sultat minunat, căci fa-
 ce ca caii să biruie mai
 mulă muncă.

Numa lavând breveta
 alătura-
 tă e ve-
 ritabil
 Restitutions-Fluidul de Kwizda.

Să trimit preț-curante cu icoane gratuit și franco,
 Deposit general: Iosif Török farmacist, Budapest.
 Király-utca 19, Andrassy-ut 26. I

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu pregate nime într'o chestiune atât de gîngășă
 as se present odată în persoană pentru că cu ajutorul
 instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punct-
 ul local, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât
 adanc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
 estei examinare poți cu singuranță afla și calea pe care
 unii se vind fiecarei rēului, ceea ce fiecare o poate face
 acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva
 nu poate veni în persoană, atunci să-și deserie boala cu
 deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslu-
 șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
 în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de rēs-
 puns După încheierea curei, au la see scrisorile se ard
 rere espresă se retrimit.

Un astfel de lecitor și curățitor e Institutul special
 al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kere-
 pesi-ut 10) unde cu bunăvînța și conștiințiositate capătă
 ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
 unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc
 trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz
 vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
 ment cu metodel sēu propriu de vindecare și casurile
 cele mai neglijate boalele de beșică, de țeve, de testicule,
 de șira spinărei, de nervi, urmările onaniet și ale sitlului
 lui, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
 se țin de organele secesnele femeiești. Pentru femei e sale
 de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
 însuși dr. Palócz (dela 1 ore în. a. până la amezai).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
 Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Unelte de automat pentru trier

Mașini de sămănat ● **Mașini de greblat**

Mașini pentru săparea și clasarea cartofilor

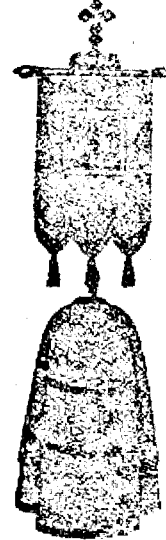
și tot felul de mașini ce se întrebuintează la econo-
 mie, cu construcții tari și esecutație solidă, liferează:

Drössler Károly

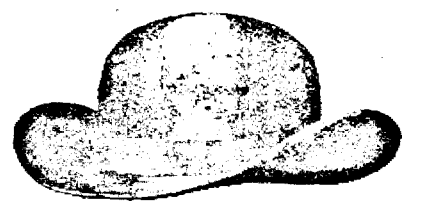
fabrică de mașini și turnătorie de aramă
 și fer patentată ces, crăiască

— Deposit: —
POZSONY. BUDAPEST, VI., Váci-körut 59.

**Gel mai bun și mai ieftin a sortiment pentru pro-
 curarea ornamentelor bisericesti, pentru toate biseri-
 cele greco-or. române și sârbești, și anume:**

odăjdii colorate și negre, aco-
 pereminte, rapori mari, steaguri
 pentru biserici, candelă, cruci,
 baldachin, ripide, icoane sînte,
 icoane ruse: ti de tot felul, icoane
 istorice etc. etc.
 În atelierul meu pregătesc cel
 mai bogat icoanostas și morminte
 sînte pe lângă prețurile cele
 mai avantajoase.

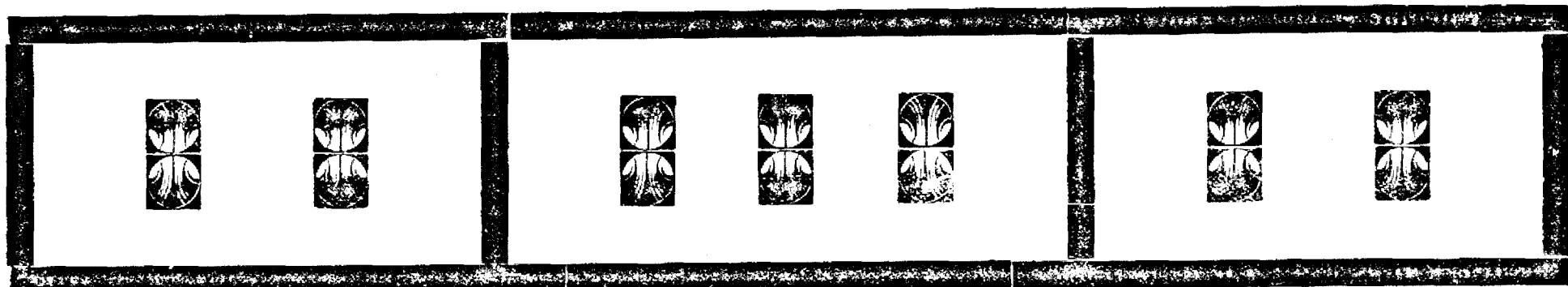
Cele mai moderne palări preoțești.

Haine pentru dnii preoți, brăue și cami-afec. Pregătesc bine și prompt
 vesminte preoțești, căci am un croitor foarte iseti. La dorință dau
 detaurii și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi
 serviti în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima cali-
 tate și cea mai bună; dar vînd mai ieftin ca ori unde în alt loc.
 Comande esecut momentan în modul cel mai prompt și mai conștiențios,

Catalog ilustrat trimitt gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék
 strada Duna, casa proprie.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

==== vis-à-vis cu ușa principală a teatrului. =====

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradani

 MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.

ind scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

==== Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile! =====

====
====
==== **Cu planuri servim gratuit.** =====

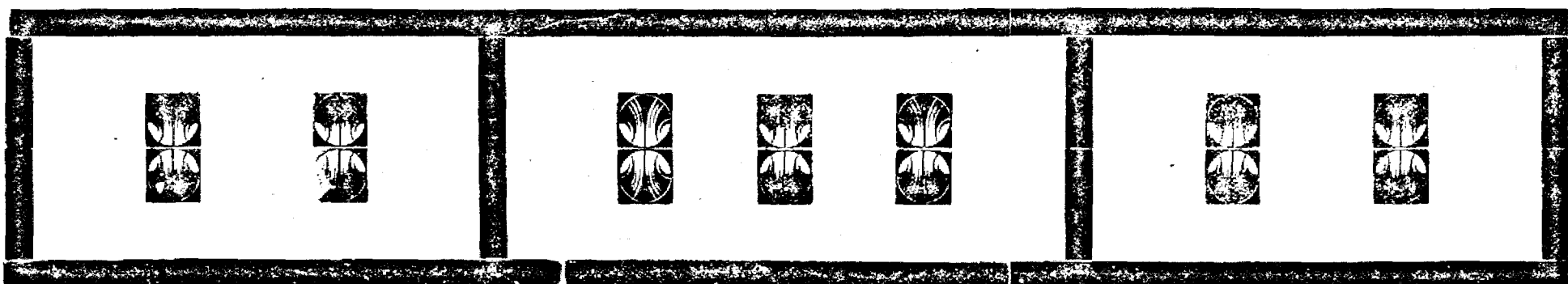
Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelu
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

====
====
==== **Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete**

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

 Splendida iluminatie seara până la ora 11.

APEL.

Rugăm pe toți amicii nostri să facă cea mai largă propagandă în favorul abonării «Tribunei». In deosebi facem apel către cei din Bihor, unde este și o rușine și o nenorocire națională cât de puțin se citește românește. Nici zece la sută din clasa zisă inteligentă nu are în casă un jurnal ori revistă românească, ci foarte mulți nu citesc nimic ori — și mai condamnabil — abonează (și deci spriginesc) ziarele maghiare cari zi de zi insultă tot ce este românesc.

Domnii protopopi, preoți și învățători să-și fiină de înaltă datorință pe d'oparte ei înșiși să aboneze ziar românesc, pe de altă parte să îndemne țărănimea, căci se poate dovedi cu cifre cum numai unde se citesc ziare acolo se deșteaptă și întărește în conștiința națională poporul, numai acolo lupta națională a fost purtată cu succes și onoare. Unde nici cărturarii nici țărânii nu citesc, a fost întuneric și cele mai detestabile păcate naționale s'au săvârșit.

Ca în trecut, așa și în viitor, «Tribuna» va apăra cu credință și devotament cauza sfântă națională, va fi scrisă de cele mai bune condeie românești, va căuta ca în măsura spriginului oferit de public prin abonare — căci noi alt sprigin nu cerem — să se perfecționeze tot mai mult, să stee din toate punctele de vedere la înălțimea chemării sale.

Iată de ce și îndrăznim să solicităm spriginul tuturor bunilor români, rugând pe amici, cititori și binevoitori să aboneze și să îndemne și pe alții să aboneze... Fiecare nou abonent este o întărire națională, pentru că numai cititul ziarelor poate crea solidaritatea de sentimente cu spriginul căreia cauza națională se poate duce la isbândă.

Cine ține să pună umărul la ducerea nainte a cauzei, să spriginească presa română, să aboneze «Tribuna»!

Un archiduce care face politică.

Joi a sosit la Chișineu Alteța Sa regală archiducele Iosif, fiul și moștenitorul general al decedatului archiduce Iosif, pentru a lua în primire solemnă averea și a primi omagiile supușilor săi precum și a autorităților.

Fiind fiul celui mai popular archiduce între Unguri, atât presa din Arad cât și Ungurii din acele părți i-au făcut o primire festivă.

Cu acest prilej «Arad és Vidéke» dela 29 c. într'un articol de fond scrie următoarele:

«Iar archiducele regal a luat și parte activă în luptele Ungurimei. A dat semne neîndoioase că simte împreună cu nația și luptă împreună. E fără pildă în familia regală ce a făcut dânsul: la alegerile din urmă a dus în luptă greutatea sa personală și autoritatea poziției sale înalte. La 30 Aprilie pe castelul archiducal din Chișineu a fâlfâit steagul independist (kossuthist). Steagul acesta mândru simboliza nu numai aceea, că archiducele regal Iosif mărturisește de al său idealul național al lui Kossuth Lajos, ci totodată era o protestare viue împotriva tendențelor de a destrăma nația a Românilor.

«Archiducele regal nu numai că recunoaște

existența noastră națională independentă, ci mărturisește că în patria liberă maghiară Ungurimei și se cuvine stăpânirea, că respinge, condamnă toate visurile cari în țara asta înafară de egalitatea dreptului cetățenesc vor să creeze stat. Pe Lázár Zoárd cu mai puțin de jumătate sută majoritate, după crâncenă luptă, l'au ales deputat, dar steagul kossuthist ar fi căzut în cercul cu majoritate românească, dacă însuși archiducele regal nu ar fi premers cu exemplu strălucit».

Toate astea li-am știut și noi, dar dacă li-am fi scris, s'ar fi zis că vrem să mărim lucrurile, pentru a esplica căderea steagului național.

Acum vine de mărturisește toate acestea însuși organul oficios al partidului kossuthist, organul fișpanului care deși era numit deja, totuși el a condus campania electorală și văzând steag pe castelul archiducal, bine înțeles că și-a permis toate pentru a scoate ales pe candidatul kossuthist.

E, într'adevăr, fără păreche cazul și printr'o interpelație în Dietă, partidul național român ar trebui să provoace un răspuns: este acesta începutul unei politice ce se inaugurează, ori totul a fost un hiperzel al slujbașilor Alteței Sale și a celor din jurul său?

Să știm odată și noi: se încuragiază dela Curte politica kossuthistă?

Să știm și să ne tragem consecvențele!

Incă o pedeapsă. La alegerile din anul trecut, părintele Moța a adus la cunoștință oamenilor din Vinerea de jos (cercul Orăștie) în biserică timpul când își va ține dr. A. Vlad vorbirea de program. Pentru aceasta a fost dat în judecată și pedepsit dimpreună cu I. Sacarea, preotul din loc, la 14 zile închisoare de stat, 50 de coroane pedeapsă și pierderea drepturilor politice pe un an.

Condamnații au apelat până la Curie, dar Curia a întărit pedeapsa.

Comunicat. Mai multe ziare străine, între cari și Neus Wiener Tagblatt, au publicat știrea, că guvernul român ar avea intenția să amâne aplicarea legii de represalii împotriva Grecilor, — voată în ultima sesiune a Corpurilor legiuitoare, — pentru o dată nehotărâtă.

Ministerul de externe desminte aceste știri. Se știe că convețiunea de comerț și navigație dintre România și Grecia a încetat de a mai fi în vigoare, cu începere dela 1 Iulie st. n.

Nou proiect de adresă. Proiectul de adresă din care am dat pe larg, e opera lui Széll, marele măiestru al formei, cum e recunoscut. Vorba e însă că de astădată n'a reușit cu opera sa: se scrie adică din Budapesta că partidul kossuthist nu e de loc mulțămît cu acest proiect și nici nu voiește să-l voteze. De aceea e vorba să facă altul — Kossuth. In acest proiect idealul kossuthist ar fi bine accentuat, i-s'ar vorbi M. Sale nu printre șiruri, ci sincer, fără șfială.

S'o vedem și pe asta.

De altminteri ziarele kossuthiste spun că proiectul făcut de Széll nu satisface nici pe constituționali. Se poate. S'a deschis de mult mare concurs, licitația în exagerări e la culme!

O faptă marinimoasă a cugetat ministrul Andrassy că face, dacă pe viitor tuturor copiilor cari emigrează cu părinții lor în America, le va distribui cărți instructive, din care să învețe dragoste de neam și de patrie. Pilda aceasta a împrumutat-o dela Englezi, cari în ăst mod desvoltă alipirea în copii față de neamul și patria lor. A uitat însă dl ministru un lucru: să facă tot ca în Englitera, să dea și lucru și pâine locuitorilor. Sau crede că și atât e de ajuns? Și crede, că și prin aceasta s'a arătat destul de marinimos?

Regina României decorată. Printr'un raport adresat M. Sale de dl prim-ministru al României G. Gr. Cantacuzino se cere ca regele să încuviințeze ca, drept semn pentru grațioasele îngrijiri date celor răniți în războiul dela 1877—78, M. Sa regina să poarte medalia instituită cu prilejul jubileului de 40 domnie a regelui Carol.

Monitorul publică și decretul prin care se dă urmare rugării dlui prim-ministru, rugare care desigur este în sufletul tuturor Românilor.

Se dau pe brazdă. Inregistrând ce docili sunt la Viena leii din — Budapesta, «Az Ujság» dela 30 Iunie scrie:

«Învată domnii, învață, numai să fie domn cel ce-i învață. Iar regele e cel mai mare domn. De când în buna-i dispoziție li-a tras domnilor un frecuș, așa au grăbit cu afacerile externe (în delegațiuni), în cât cu burțile lor aproape au frecat pământul. Iar eri, când voturile s'au împărțit chiar în două asupra chestiei ca proiectul de budget să se împartă delegațiilor cu 8 zile mai iute, președintele, năpraznicul Barabás Béla s'a dat cu votul său pe partea ministrului de externe. Observând asemenea efect, cum să nu caute regele să valoareze influența Sa?»

Numai dacă ar reuși M. Sa să-i influențeze și în cele interne!

Recruții. Ministrul de honvezi a trimis tuturor municipiilor o ordinațiune în urma căreia dispune că recruții cari vor fi asentați în lunile Iunie și Iulie vor intra la arme deja la prima Septembrie. Aceasta ordinațiune se referă însă numai la cei născuți în 1882, 1883 și 1884. Cei născuți în 1885 vor fi chemați numai în Decembrie.

Prețuri reduse pentru expoziție.

Pentru a înlezni mergerea la expoziția din București, ministrul Kossuth a dat ordinațiune în virtutea căreia cei cari merg la expoziția din București vor beneficia de preț redus pe căile ferate ungare.

O foarte bună măsură asta, care, credem, va contribui ca să meargă Unguri cât mai mulți, să vadă și să cunoască România, despre care ziarele ungurești mai mult numai rău au scris.

Spre înleznire va fi, se înțelege, și Românilor, cari, nu ne îndoim, se vor duce cât mai mulți la expoziție.

Iată prețurile ce s'au stabilit până la București și îndărăt:

Brașov,	cl. I	20 lei,	II	14,	III	9.45 l.
Budapesta	»	I 70.4 lei,	»	47.60	»	25.85 »
Mehadia	»	I 30.30 lei,	»	20.90	»	13.13 »
Sibiiu	»	I 32.45 lei,	»	21.55	»	14.20 »

Biletele vor fi valabile 20 zile.

Unele ziare maghiare spun că măsura asta luată de Kossuth n'ar plăcea tuturor Ungurilor. Și anume din cauză că cu prilejul milleniului România n'a făcut înlezniiri Românilor cari ar fi venit la expoziția din Budapesta.

Festivitățile din Chișineu.

Archiducele Iosif a reîmprospătat un vechiu obicei de instalare oficioasă în posesiune, de care lumea și uitase, căci posesorii moderni nu-l mai practizează. Posesiunea din Chișineu e de 34.000 jugăre catastrale.

În numărul de ieri am reprodus dulcile iubiri a foilor kossuthiste din Arad, că anume, Archiducele Iosif s'a făcut taman kossuthist din creștet până în tâlpi, și că arborează steagul unguresc pe castel, pardon steag kossuthist — pentru că astăzi superlativul dela Unguri este Kossuth, căci suntem în zodia superlativelor kossuthiste întru atât, încât și noi ne exprimăm îngrijirea de ceea ce ni-se afirmă că se petrec la curtea archiducelui. Suntem însă acum în poziția a avea diverse și autentice informațiuni, că tonul curții archiducești este tonul casei domnitoare și că pe castel fâlfăie steagul familiar alb-albastru, iar nu cel unguresc, pardon, kossuthist, în urmare e cel puțin exagerat ceea ce scrie »Arad és Vidéke« despre metamorfozarea Habsburgului Iosif în kossuthist.

Adevărul e, că în administrația domeniului sunt aplicați Unguri atât de pronunțați încât au luptat pentru izbânda candidatului kossuthist într-o luptă electorală ce s'a dat anume pe conflictul dintre Coroană și kossuthism și atunci domeniarii au și arborat steagurile candidatului kossuthist pe casele lor separate de castel. Se pare însă, că kossuthismul e acum astfel organizat încât trecând barierele buneicuvinte, terorizează până și casa și masa archiducilor și apoi de aceștia tractează diplomatic chestia paroxismului kossuthist.

Spre a ne face idee despre chipul cum se lucrează de a prezenta archiducelui Potemchiniade servească, următorul caz: în seria programului era să se prezinte la omagii și artiștii comunale de pe teritoriul domenal, și ce face protopretorul Csukay din Chișineu? Simplaminte dă ordin, că toate artiștii să fie îmbrăcate în negru. Bine înțeles în artiștii comunale numai notarii poartă haine nemțești, primarul și ceilalți umblă în portul lor țărănesc care e cojocul. Și primarii făcură așa de bine de unul până la unul declarară, că doară nu-și depun portul lor țărănesc și românesc ca să se îmbrace în dolomană străină și mai bine renunță la recepțiune. Așa s'a și întâmplat, protopretorele Csukay se duse înaintea archiducelui cu puțini artiști unguri, ce se află în comunele ungurești, iar dintre români nici chiar primarul Ioan Memetea din Chișineu nu s'a prezentat.

Ce a însemnat această Potemchiniadă dela administrația politică? Va fi voind poate să denunțe archiducelui, că Românii sunt maghiarizați? Ori a voit să-i eschidă dinaintea feței archiducelui ca nu cumva să resufle duh românesc în jurul casei domnitoare? Ori doar' dl Csukay nu știe ce face?

Sapientii sat.

Clerul ortodox l'a condus părintele protosințel Roman Ciorogariu, și anume au mai participat în această delegație preoții: Ioan Avram din Mișca, Dimitrie Muscan din Nădab, Vincențiu Pantoș din G.-Vârșand, George Ardelean din Erdeiș și Gavrilă Popluca din Chișineu. (Protop. dr. Trailescu e dus de acasă la Velischhof.)

Deputația bisericii ortodoxe, care a urmat după cea catolică, și nu după cea calvinească,

precum era luată în programul publicat de foile maghiare, a fost grațios primită de către Altețele Lor archiducele Iosif și archiducesa Augusta, căci recepția s'a făcut ca pereche domnitoare. P. C. Sa părintele Ciorogariu le-a adresat următoarea întimpinare:

Alteța Voastră imperială și regală!

Biserica gr. or. română, cu prilejul instalării în domeniul Alteței Voastre, îndrăznește a Vă întâmpina cu sentimentele de tradițională credință nutrită călduros față de glorios domnitor Casa de Habsburg.

Alteța Voastră imperială și regală!

În luptele vieții, înfățișarea Altețelor Voastre între noi, cultivatorii modești ai lumii ideale religioase, a sentimentelor către Tron și patrie, face efectul razei de soare. Ni-e spre deosebită bucurie, că în hotarele moșiei pe care azi o luați oficios în stăpânire, de vremuri îndepărtate locuiesc covârșitor credincioși de ai bisericii noastre. Tocmai de aceea rugăm pe Altețele Voastre să împrăștie razele de bunătate asupra vetrelor credinciosului nostru popor, precum și asupra așezămintelor bisericesti și culturale ale noastre, cari în serviciul idealelor sunt chemate a crește în țară fericită cetățeni fericiți.

Fie între noi binecuvântat numele Altețelor Voastre și al augusei familii.

La aceasta întimpinare archiducele grațios și-a exprimat mulțumirea pentru tonul călduros în care i-s'a exprimat alipirea și asigurarea pe reprezentanții bisericii române că este și va fi tot cu aceeași căldură și alipire către biserica ortodoxă și fii ei.

După aceste părintele Ciorogariu prezintă pe membrii deputației perechei archiducească și recepțiunea se sfârșește.

Părintele protosințel Ciorogariu a fost chemat la masă unde a fost distins cu imediată ședere lângă archiducele, care sub întreg decursul mesei s'a întreținut viu cu protosințelul nostru asupra chestiunilor bisericesti și sociale, în special și-a exprimat bucuria, că pe calea dlui inspector Varjasy i-a venit la cunoștință progresul îmbucurător ce-l fac școlile noastre.

Concluzia Alteței Sale e, că numai religiozitatea este baza morală a poporului. După masă s'a ținut cerclul unde Altețele Lor au distins pe mai mulți, grăindule.

După amiază a urmat apoi o frumoasă serbare școlară. Altețele Lor anume au ospătat pe toți școlarii din Chișineu și Erdeiș, cari au venit sub conducerea învățătorilor lor veseli, consumând masa princiară. Băieții noștri curați în hainele lor românești erau dragălași și iată, că portul românesc totuș ajunsese »hoffheig« cel puțin în miniatură. Să vede că cei dela curtea archiducească au alte păreri despre »hoffheigkeitul« țărănilor decât dl Csukay, cel cu deputația sa Potemkină.

Proiectul de răspuns la Mesaj.

Dăm astăzi un estras din proiectul cetit în ședința de Joi a camerei, care însă după cum s'a anunțat nu este pe placul nimăruia, deci se vor face schimbări în el. Dar toate schimbările vor fi numai de formă, căci de vor voi să facă schimbări esențiale, se vor apuca de cap. Confuzia începe deja la titlatură, căci regele e intitulat în 3 chipuri, între cari numai o sofisterie ungurească a putut face deosebiri de nuanse.

Cuprinsul lui e următorul:

Națiunea ungară privește cu sentimente înalte chemarea la muncă pentru binele țării a Regelui

coroanei sf. Ștefan. Sufletele ni se umple de mulțămire la declarația înaltului Tron că »privesc cu durere părintească înapoi la trecutul apropiat, care a turburat mersul regulat al vieții constituționale».

Aceasta ne convinge, că au încetat neînțelegerile și că faptele din trecut nu s'a vor mai repeta. Simțim și mai mare bucurie, că Maiestatea Ta Vă exerciați puterea prin un guvern care are încrederea majorității, deci un guvern parlamentar.

Credința națiunii ungare față de augusta Casă domnitoare a fost de multe ori pusă la cercare, dar națiunea a fost totdeauna credincioasă, căci nu și-a uitat nici odată de credința față de sine însuși, față de legi și constituție.

Pentruca să restabilim stăpânirea legii și a dreptului, ca să asigurăm libertatea drepturilor cetățenești și individuale, suntem aplicați să scoatem din programul de muncă al camerei actuale acele chestii de drept public, cari au cauzat neînțelegerile parlamentului trecut; dar fiecare partid își susține principiile politice.

Partea cea mare a națiunii ia parte la guvernare, fără a cere împlinirea de ocamdată a programului ei, pentruca după restabilirea ordinii constituționale să întărească cautelele activității regulate ale constituției. Cu bucurie vedem, ce același e și punctul de vedere al M. Voastre.

Cu toate, că legile ne dau dreptul la teritoriul vamal independent, noi pe lângă menținerea drepturilor noastre și având în vedere împrejurările economice ale țării, »națiunea« recunoaște și ridică la valoare de lege convențiile vamale, comerciale și veterinare.

Dar avem firma speranță, că nu s'a vor mai întâmpla astfel de fapte, cari stau în directă contradicție cu legile dela 1790—91.

Luăm cu bucurie la cunoștință, că raportul țării este dintre cel mai bun cu celelalte state.

Contingentul militar obicinuit l-am votat deja; suntem învoiați să votăm și trebuințele militare extraordinare stabilite de delegația anterioară.

E datoria noastră ca pe lângă aceste creșteri ale sarcinilor publice, să aducem și astfel de legi, cari măresc puterea economică, cari fac să crească puterea productivă, cari promovează dezvoltarea sănătoasă.

Vom căuta să deschidem noi izvoare de venit, vom căuta să împărțim sarcinile publice în mod proporțional, să stabilim *minimumul de existență*.

Dorim înaintarea comerțului și mai ales a comerțului maritim. Revisia legii industriale, dezvoltarea sistematică a industriei, împărțirea proporțională a furniturilor militare vor servi la dezvoltarea vieții economice; chestia muncitorilor va fi rezolvată de o comisie stabilă.

Pentru ca să putem face acestea să cere să garantăm integritatea constituției și domnia legilor. Aceasta o vom face prin instituțiunile corespunzătoare: vom cere deci întărirea autonomiei municipiilor și organelor lor; stabilirea priată a cercului de activitate al municipiilor și al administrației; lărgirea drepturilor contenciosului administrativ; prelungirea judecătoriei curiale pentru alegeri și revisuirea ei.

Totodată vom căuta să resolvăm chestiile religioase: vom face *autonomia catolică*, vom aranja starea materială a preoției inferioare catolice; întru cât va fi posibil vom căuta să executăm legea din 1848, art. XX. Pe terenul instrucției publice ne vom da toată silința, pe lângă scopurile morale și culturale, pentru validitatea direcțiunii naționale, dar nu vom trece cu vederea nici factorii chemați și cu drepturi istorice.

Camera va debata *compromisul financiar cu Croația și Slavonia* și va păzi în felul acesta drepturile autonome ale acestor stări garantate în legea XXX dela 1868. Ea va încuraja interesele lor economice, garantându-le dezvoltarea firească, întărind astfel legătura frățescă a comunității de stat cu Croația, Slavonia și Dalmația.

Afară de aceste probleme cari garantează mersul regulat al treburilor publice este de însemnătate lărgirea drepturilor politice asupra tuturor paturilor societății și intrarea națiunii întregi în lăuntru constituției.

Mesajul tronului ne-a invitat la înscrierea în lege a *sufragiului universal* conform tuturor ideilor democratice moderne și păzindu-se caracterul național al statului. Ungaria credincioasă

M. Voastre primește cu recunoștință acest bun gând părintesc pentru toate popoarele țării. Majoritatea acestui parlament a fost totdeauna de aceste vederi pe cari acum le vede susținute din înălțimea tronului. Recunoașterea acestor năzuinți îndreptățite, stârnește bizuința în noi că și pe viitor va domni acelaș acord între tron și națiune spre strălucirea tronului și fericirea națiunii.

Sire! Avem încrederea fermă că intențiile M. Voastre de a întări prosperitatea noastră materială și morală, se vor întrupa în curând și dorind M. Voastră de a păstra libertatea hotărârilor, bazat pe drepturile regești știm bine că cheazășia lor cea mai sigură este constituția ungurească care garantează domnitorului încoronat în mod absolut toate drepturile constituționale regești.

Invocarea opiniei publice a națiunii este un drept constituțional înscris în lege al M. Voastre și suntem încredințați că națiunea nu să va rosti altfel decât într'un chip folositor intereselor tronului și intereselor sale. Maghiarul nu poate sluji decât pe rege și constituțiunea căci amândouă sunt nedespărțite. Ne rugăm de cel Atotputernic să ne călăuzească faptele pe calea progresului și a înfloririi națiunii.

Budapesta în luna lui Iunie 1906.

Ai M. Voastre devotați supuși reprezentați ai Ungariei, Croației, Slavoniei și Dalmației. Széll Kálmán preș. Ballagi Aladár raportor.

Tot în aceste cadre să mișcă și proiectul de răspuns al senatului (casa magnaților) cu schimbări numai de formă.

Grevele secerătorilor.

În sufletul țărâniei înrădăcinatu-s'a nemulțumirea. Acum, când e mai mare trebuință de brațe vînjoase, când grânele trebuesc secerate, muncitorii nu vreau să între în lucru. În toate părțile țării, unde nu sunt bine plătiți, fac greve, foarte dăunătoare.

În Székesfehérvér, în Mahol au izbucnit greve generale. Mai amenințătoare sunt cele din comitatul Torontal, în cercul Törökbecse. Arestările sunt la ordinea zilei. Muncitorimea e pedepsită cu câte 30 de zile închisoare.

Nicăiri nu se încearcă o împăciuire mai dreaptă între muncitori și proprietarii de pământ. Administrația își face datoria ei brutală și acum tot ca în trecut.

În ziarele maghiare ce iau în apărare cu neclintită credință cârmuirea și toate rosturile ei, în loc să scrie mângâitor, și just despre drepturile muncitorilor, de multe ori atât de exploatați, suntem atacați năpraznic noi naționaliști, învinovățându-ne de periculoși pentru poporul nostru. Noi agităm, noi punem la cale grevele secerătorilor, tot noi facem să fie nemulțumită țărâniea noastră. Noi purtăm vina, că deși ciorcârlia vesel cântând se ridică spre înălțimile cerurilor, deși soarele își revarsă razele sale luminoase, muncitorilor nimic nu le înrouează sufletul îndurerat.

Dar că acuzele aduse nouă sunt nedrepte, se învederează din împrejurarea, că în părțile locuite de naționalități grevele se fac în cazuri de tot rare, ele sunt dese la poporul maghiar nutrit spiritualmente de acea presă, ce aruncă învinuiri asupra noastră.

Atâtea nemulțumiri, ce se ivesc în toate părțile, nu se vor putea sana prin vorbe frumos sunătoare, nici prin învinuiri nedrepte, ci numai prin razele binelui mântuitor, răspândite de cei ce sunt chemați să poarte grije de prosperarea și înaintarea țării atât economiceste cât și culturalmente.

De peste săptămână.

— **Hirotonire.** Sâmbătă a fost hirotonit în Sibiiu de către I. P. S. Sa mitropolitul Mețianu întru diacon profesorul seminarial dl Dr. Aurel Crăciunescu.

— **P. S.** Sa Ioan I. Pap Episcopul diecezan a hirotonit Duminecă întru diacon pe Iustin Nica, ales preot în Milova.

— **Parastas pentru Șaguna.** Vineri la oarele 10 s'a oficiat parastas în catedrala din Sibiiu, pentru odihna sufletului marelui Andreiu Șaguna, prin înalt prea sfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, azistat de P. C. Sa dl protosinzel director seminariar Dr. Eusebiu R. Roșca, dl protopresbiter Ioan Papiu și diaconii dr. A. Crăciunescu și Vasile Stan.

— **Asociațiunea la Brașov.** Comitetul despărțământului (Brașov) al Asociațiunii a ținut Duminecă o consfătuire și a hotărât programul festivităților, ce se vor aranja cu aceea ocaziune și anume:

Joi, în 7/20 Sept.: 1. Primirea festivă a comitetului central și a oaspeților sosiți. 2. Seara de cunoștință.

Vineri, în 8/21 Sept. înainte de prânz: 1. Serviciul divin la biserica Sf. Nicolae din Schein; 2. Ședința I în sala festivă a gimnaziului român din loc; 3. Banchet. După prânz: 1. Petrecere populară 3—6 ore; 2. Seara concert.

Sâmbătă, în 9/22 Septembrie înainte de prânz: 1. Ședințele festive ale secțiunilor științifice literare; 2. Conferențe publice; 3. Producțiune teatrală; 4. Petrecere cu joc.

Duminecă, în 10/23 Septembrie: Excursiune la București.

— **Cancelarie advocațională.** Dl Romul Boilă și-a deschis cancelaria advocațională în Dicio-Sân-mărtin, Strada principala Nr. 75, (casa Boilă).

— **Serbări iubilare.** Reuniunea femeilor române Sălăgene și-a ținut la 26 Iunie adunarea generală cu care ocaziune și-a serbat iubileul de 25 de ani de când acea reuniune își continuă activitatea sa, activitate isvorită din inima femeii române, dornică de cultură și de înaintare. Serbările s'au început cu slujba dumnezeiască, pontificând dl vicar Alimpiu Barbuloviciu cu mare azistență. Răspunsurile liturgice le-a cântat corul teologilor din Gherla. După slujba dumnezeiască la oarele 11 dna Maria Cosma, ca prezidentă ține un discurs cald, bine simțit și limpede, în care schițază istoricul reuniunii și arată tot odată, ce rost însemnat a avut aceasta reuniune pentru inteligența română din Sălăgiu.

Se fac salaturile din partea «Asociațiunii» prin reprezentantul ei, dl vicar Alimpiu Barbuloviciu, din partea poporului român Sălăgean prin rostul dlui G. Pop de Băsești, dl episcop dr. D. Radu prin trimisul său dl dr. Coriolan Pap, salutul clerului Sălăgean, salutul presei, Reun. inv. rom. Sălăgeni.

Se dă apoi citire telegramelor de felicitare.

După citirea rapoartelor se alege noul birou după cum urmează:

Prezidentă: dna Maria Cosma, v.-prezidentă dna Ver. Boroș, secretar dl Aug. Vicaș, cassar dna Eugenia Barbulovici, membrii în comitet: dnele Emilia Pap, Victoria Vicaș, Laura dr. Pap, Ludovica Aciu, Lucreția Sima, Adela dr. Meseșan, Emilia Orian și Ana Mărincaș.

După închiderea ședinței s'a dat banchet, unde s'au ținut toaste oficioase și neoficioase.

Sara concert cu un program variat, însă mai multe cântări, executate de corul teologilor din Gherla, de acel cor ce a deșteptat în public nădejdea, că și în Gherla răsar, — căci trebuie să răsară — raze mângâietoare de lumină.

După concert a urmat dans, ce a ținut până în zori de zi. A fost o serbare una dintre cele mai rari, ce se poate ține și în părțile sălăgene.

— **Cât scrie un redactor.** Unul dintre redactorii noștri și-a luat osteneala să facă socoteala cât scrie pe lună un redactor. A luat luna Iunie și a aflat că redactorul însărcinat să scrie primarticole și entrefileturi, a ajuns la 4200 șire tipărite, cei doi redactori însărcinați cu așa zisa »bucătărie» a ziarului (traduceri din presa străină) unul a ajuns la 4800, celalalt la 4100 șire, iar

al patrulea — însărcinat și cu corectura — a scris 2000 șire.

Se poate lua o medie de 4000 șire pe lună, adică 48.000 șire pe an, ceea ce ar face un volum de 1066 pagini.

— **Căsătorie.** Anunțăm cu plăcere căsătoria iubitelui nostru amic Victor Tordășianu, funcționar la conzistorul din Sibiiu, prezidentul mese-rișilor români d'acolo, cu d-șoara Eugenia Iovescu, profesoară la școala civilă de fete.

Urăm toate fericirile.

— **Convocare.** Avem onoarea a Vă convoca la adunarea generală constituantă a Institutului de credit și economii »Puiana» ce să va ținea la 8 Iulie st. n. 1906, la 9 ore a. m., în Puiu, în casele dlui avocat Dr. Toma Ienciu.

Obiectele de pertractat sunt următoarele:

1. constatarea, că asiguratul-s'a prin subscriere și plătire, capitalul social;

2. decidera asupra înființării sau neînființării societății;

3. compunerea statutelor societății;

4. luarea la cunoștință a denumirii Direcțiunii din partea membrilor fondatori; sau la cazul, că membrii fondatori nu s'ar folosi de acest drept,

— alegerea Direcțiunii;

5. alegerea membrilor comitetului de supraveghere;

6. decidera asupra absolutului membrilor fondatori.

Toți aceia cari nu au primit acest convocator sunt rugați a se considera prin aceasta de invitați.

Pui la 12 Iuliu 1906.

Cu deosebită stimă

Mebrii fondatori.

— **Print în pușcărie.** Prințul Carol Bacunin, fiul renumitului revoluționar rus și al întemeietorului anarchismului, a fost pedepsit la patru luni și două săptămâni închisoare de stat de către judecătoria din Turin. Tânărul Bacunin era un aventurier neexceptionabil. Cu vre-o 15 ani mai înainte dispăruse din Roma, după ce luase în căsătorie o fată bogată. El devenise astfel posesorul unei mari averi din Sardinia, dar fiind obicinuit cu viață ușoratică, în timp scurt se scăpă de ea. Atunci recurse la o apucătură rușinoasă, a falsificat cambii și a făcut și alte escrocherii. În sfârșit văzând că are să fie prins, a fugit la Nizza, de unde nu peste mult se lăfise vestea, că s'a sinucis. Sinuciderea s'a adeverit de scor-nitură ce se născuse din împrejurarea, că prințul a lăsat pe mare o luntre, în care pescarii au găsit o epistolă de adio scrisă de însuși prințul. Peste câteva săptămâni însă prințul a înviat din morți, chiar la Paris, unde își petrece acum foarte bine.

Judecătoria din Turin a adus sentința în absența, lui și a luat măsurile de lipsă pentru estradarea lui.

— **Un Jidan monstru.** »Voința Națională» scrie: Din Botoșani ni se scrie despre o crimă bestială a unui oare care Ignat Rappaport, originar din Galiția, membru activ al bandei și cumnatul Fischereștilor, supus străin și pus sub protecția Austriei.

E vorba de siluirea a 14 fete minore de țărani. În urma unui denunț sosit la parchetul din Botoșani din partea unui mare agricultor, cum că acest Rappaport ar fi siluit mai multe fete minore de țărani, procurorul Tuțescu, medicul primar al județului și medicul de plasă, însoțiți de jandarmii rurali, s'au transportat imediat în comuna Călinești, unde au constatat că denunțul este întemeiat.

Procurorul, voind a da un mandat de arestare, Rappaport, primind de veste la timp, a dispărut din țară.

Antecedentele acestui cavalier de industrie sunt din cele mai deplorabile.

La Zvoriștea, județul Dorohoiu, și-a bătut joc la fel de cinstea minorelor, și fiind urmărit a dispărut peste granița până-ce banda Fischereștilor a mușamalizat afacerea.

— **Soarta Mariei Spiridonoff.** Această tinără femeie, după cum am amintit la vremea sa, a luat parte activă în revoluția rusească.

Stăpânirea tirană a aruncat-o în închisoare, unde a fost chinuită și în sfârșit judecată la moarte. În zilele din urmă, ca să-i mărească durerile vieții, a fost grațiată. Ziarul francez »Courrier Européen» a pornit mișcare în favorul Mariei Spiridonoff. Apelul lansat e subscris de către

renumiți scriitori și alți bărbați de valoare. Din Ungaria au subscris numai frații Brediceanu. Spiridonov va fi escortată la Siberia iar acum se chină bolnăvicioasă în cutare temniță ordinară din Moscva.

— **Călătoria regelui.** Regele a călătorit eri cu trenul de o oră și 10 minute la Ischl, unde va rămâne două luni.

— **Minuni americane.** Noi cei din Europa credem că orașul de frunte al Americii este New-York-ul, dar în credința asta a noastră ne înșelăm grozav. Acum sunt vre-o 25 de ani într'adevăr așa era, dar altcum e acum. Este în America un oraș cu numele Chicago. Acesta e dușmanul și contra-punctul New-York-ului. Cum s'a format orașul acesta (Chicago) e o minune pe care nu o poți găsi nici în cele mai fantastice povești. În anul 1830 orașul Chicago avea numai 80 de locuitori. Zece ani mai târziu numărul locuitorilor săi era 5 mii. În 1850 avea 50 mii. În anul 1871 un foc groznic a prefăcut în cenușă toate casele din Chicago, cari erau de lemn. Se vede însă că în cartea sorții i-au fost scrise lucruri mari acestui oraș, căci 9 ani mai târziu adevărat în 1880 avea 500 mii de locuitori. În anul 1890, numărul locuitorilor săi era de un milion, iar acum are deja 5 milioane locuitori și dacă treburile merg tot așa ca până aci, apoi nu trec nici 50 de ani și Chicago va fi cel mai mare și de mai mulți cetățeni locuit oraș din lumea întreagă. Creșterea asta așa de neasămănată a locuitorilor săi se tâlmăcește prin următoarea împrejurare:

În marile băi de aur ce se află în jurul orașului sunt aplicați în lucru o mulțime de oameni. Acolo un om, care azi e sărac nap, mâne e putred de avut. De aceea se și îngrămădesc așa de tare oamenii pe acolo.

Acolo în fiecare an se zidesc cel puțin 5 mii de case mari. Casile sunt tot câte cu 14 rânduri. Jur-împrejurul orașului sunt 66 de linii ferate și 30 de gări.

Mișcarea comercială a orașului e nemai poment de mare.

Între acestea aflu de bine a mai adăugă, că banca »Clearing House«, care e cea mai mare din oraș, a făcut anul trecut »isprăvuri« neguțătoresci în preț de 50 miliarde coroane.

După naționalitate: cea mai mare parte a locuitorilor orașului sunt Nemții, apoi vin Englezii și celelalte naționalități.

— **Anarhist contra regelui Spaniei.** Din La Granja, locul de viligiatură a părechei regale spaniole, se telegrafează, că poliția a deținut pe Federico Aquilasuek, care fusese bănuț, că e anarhist. La el s'au găsit mai multe epistole. Regele și regina în urma acesteia nu vor face excursie la mănăstirea Paular.

— **Constatări triste.** Foile maghiare publică o veste tristă despre asentările din Zsolna. Flăcăii voinici au emigrat în America, iar cei rămași acasă nu ajung măsura de 150 cm.

Grozavă degenerare!

— **Supărare patriotică.** Dr. Rossenthal Gyula care în »Temesvári Hirlop« se năpustise violent contra, noastră a Românilor pentru învingerile strălucite din comitatul Caraș-Severin, a fost combătut de mai multe foi, cu argumente zdrobitoare. Deoarece știe cu siguranță, că-i învins, și nu poate să dea răspuns nici la articolul din »Krassó-Szörényi Lapok« nici la cel din »Lugoser Zeitung« el bate în retragere, și declară că nu continuă polemica din interese mari patriotice.

Frumos se știe spăla dl dr. Rossenthal!

— **Un Român în jurul lumii.** Studentul Marin Ionescu, care s'a rămasit acum patru ani că va face ocolul lumii fără nici un ban în buzunar și care a plecat la 4 Septembrie 1902 cu doi tovarăși, un Francez și un Englez, se va întoarce în curând din călătoria sa. Dintre tovarășii săi, unul a fost ucis, altul a murit de friguri galgene. Ionescu a parcurs singur 50.617 chim. El s'a întreținut ținând conferințe despre pătaniile din călătoria sa și vânzând cărți ilustrate. Tânărul turist se va întoarce exact la 4 Sept. a. c. în București. Rămășagul e de 60.000 lei, l-a făcut cu domni Văcărescu, Știrbei și Cantacuzino.

— **Unsprezece Români morți în America.**

»Românul« din Cleveland scrie:

Unsprezece Români au murit! Unsprezece fa-

mili îmbracă doliul. Unsprezece familii nu vor mai vedea pe iubiții lor!

Nefericirea colosală s'a întâmplat în Roanoke, Va.

La clădirea liniei căii ferate din aceste părți, au fost aplicați mai mulți Români. Ei trebuiau să se folosească de dinamit pentru a putea înainta între stâncile munților.

Din nefericire o capsulă de dinamit a explodat înainte de ce sârmanii oameni s'ar fi putut mântui.

Pe loc au murit doi. Alți au murit când îi duceau la spital, iar alți au murit între chinuri grozave la câteva ore.

Ce jale! Ce durere! Sârmani oameni! Într'un moment le veniă aminte și vedeau tot ce au mai scump!

Soție, copii, părinți, neamuri, nimeni, nimeni nu este! Cine știe oare scrie-va cineva acasă cum s'a întâmplat nefericirea, oare spune-va cineva cum erau chemați părinți, soțiile, copii, și nimeni nu răspunde!

Sârmani oameni!

Pământul țării străine acopere rămășițele reci alte trupurilor voastre!

Știrea despre această nefericire ne-a venit prea târziu ca să putem fi de față și să putem merge ca să vă petrecem la cele vecinice!

Pace sufletelor voastre!

Fie-vă țărâna și somnul morții ușor!

— **Dar.** Din partea dlui P. Călcianar, avocat în Orșova și soției sale Anetta am primit 10 coroane pentru orfanii martirilor morți cu ocaziunea alegerilor dietale, ca cunună eternă, în amintirea fratelui și cumnatului scump, decedat în 18 Maiu a. c. George de Görög supratenente ces. reg. în armata comună austro-ung.

— **Un vis ciudat.** Ziarul papal »Osservatore Romano«, istorisește în numărul mai recent, următoarele:

În satul Tittignano, în apropiere de Pisa, o fetiță visa de mai multă vreme că sub bucătăria lor zace corpul unei sfinte.

La început lumea a considerat'o ieșită din minți. Dar mai târziu insistențele fetiței neîncetând, dânsa povestind neconținut același vis, părinții se hotărâră să cerceteze și fără săpături sub bucătărie.

La o adâncime de vre-o câțiva metri au găsit un corp neatins în pozițiunea somnului. Emoțiunea a fost teribilă.

Specialiștii s'au adunat și au conchis, că se găsește în fața fericii Cherardesca, care locuia prin anul 1200 în împrejurimile satului aceluia.

Corpul regăsit va fi transportat în curând la Pisa, unde se vor organiza serbărei cu ocazia aceasta.

— **Din Măderat** ni-se telefonează, că Luni feciorii cari au mers la asentare, la Siria, s'au purtat nu se poate mai rău. Nefiind nici un bărbat mai în vârstă cu ei, dar mai ales fiind foarte mulți dintre ei turmentați de băutură, s'au dat la regretabile escese: au spart ferestre, au dat cu petrii după oameni, așa că au provocat intervenția jandarmilor și câți-va dinte ei au ajuns în arest.

Ne pare rău și ne mirăm, căci îi știm pe măderatani oameni treji și isteți, fală a Podgoriei.

Economie.

Pentru vânzătorii de bucate (cereale).

Atragem luarea aminte a tuturor economilor nostri doritori de a vinde bucate (ovăs, grâu și săcară), că cu începere din 1 Septembrie n. c. magazinele militare de alimentare (Militäverpflegsmagazin) cumpără ovăs, grâu și săcară deadreptul dela economi, cărora le plătește îndată prețul. Prin acest lucru încetează perderile, ce le au economii singuratici, cari vând bucatele comercianților de cereale.

La magazinele de alimentare militare se fac cumpărări în fiecare zi de târg de săptămână și anume la magazinul din Sibiu

(Ulița Dumbrăvei, »Jungenwaldstrasse«) dela ora 6 dimineața, iar în ziua de dinainte (presara) a târgului de săptămână, cumpărarea se face între ora 1—3 d. a. Ovăs, grâu și săcară se cumpără în cvantități (cătățimi) dela cel puțin 100 kilograme de soiu. Grâu se cumpără numai la magazinul militar din Sibiu. Bucatele de vândut trebuie să fie curățite bine, grâul îndeosebi să fie trecut prin trier, dacă în el se găsească boane sparte, neghină, mazărice etc. Cerealele (bucatele) necurățite nu se primesc la magazinele militare.

Ovăsul trebuie să aibă o greutate de cel puțin 41, grâul de 73 și săcară de 69 kilograme la hectolitru. Dacă însă săcară e mai grea decât de 72 kilograme, grâul mai greu decât de 76 kilograme la hectolitru, se plătește un plus (mai mult) de 15 fileri peste prețul normal acordat, după fiecare măjă metrică. E cu folos deci, ca grâul și săcară să fie trecută prin trier. În 100 kilograme ovăs nu pot fi mai multe decât trei kgr. și jumătate alte seminte ori necurățenii, la grâu și săcară nu mai multe decât 2 kilograme și jumătate la maja metrică. Petricele sau pământ în mod izolat și să nu treacă peste 200 de deca greutate lor la o măjă metrică.

Seminte vătămătoare, cari se țin de necurățeniile tolerate, cum e: neghina din săcară, nebunelele, ciurma fetei, cocoșelul, floarea domnească, criciul etc., să fie reprezentate în cantitate cât se poate de mică, iar usturoiu sălbatic, ori grăunțe bolnave să nu se afle de loc, ori numai ca exemplare singuraticice.

Coarnele de săcară se pot scoate din săcară numai în urma ciuruitului cu îngrijire și a trecerii săcării prin trier. Dar e cu folos dacă economul scoate și cu mâna din săcară coarnele de săcară, fiindcă pentru seminte din această buruiiană veninoasă plătesc farmaciștii (apotecarii) și droguistii câte 2 coroane de kg.

Lucru potrivit ar fi să se întovărăsească ma mulți economi din câte o comună și să-și cumpere câte un trier, de oare-ce magazinele plătesc pentru marfa curată 10% mai mult decum e prețul în piață. Intovărășirea este bună și pentru faptul, că economii din câte un sat îndepărtat de magazinul de alimentare, se adună sub conducerea preotului, a învățătorului s'au a unei alte persoane mai umblate în ale scrisului, și se sfătuesc asupra cantității (cătățimei) bucatelor de vândut, asupra prețului și a felului de transport (dusului la magazin a cerealelor), lucruri pe cari și le ia în scris conducătorul economilor întovărășiți și el apoi mijlocește vânzarea.

Dacă ni-se vor trimite și nouă, comitetului Reuniunii agricole, aceste date, bucurosi vom întreveni la conducătorii magazinelor militare în scopul vinderei respective cumpărării cerealelor.

Ne adresăm deci cătră toți cărturarii nostri de pretutindenea cu frățesca rugare se ia amână această afacere de mare interes pentru economi și să ni-se adreseze și nouă cu toată încrederea.

Sibiu, 15 Iunie n. 1906.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Panteleon Lucața,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.